

Česká zemědělská univerzita v Praze

Provozně ekonomická fakulta

Katedra humanitních studií

Diplomová práce

Vývoj místní samosprávy v městské části Praha 6

Bc. Michaela Klofáčová

© 2018 ČZU v Praze

ČESKÁ ZEMĚDĚLSKÁ UNIVERZITA V PRAZE

Provozně ekonomická fakulta

ZADÁNÍ DIPLOMOVÉ PRÁCE

Bc. Michaela Klofáčová

Veřejná správa a regionální rozvoj

Název práce

Vývoj místní samosprávy v městské části Praha 6

Název anglicky

The Development of Local Government in the City District Praha 6

Cíle práce

Tématem diplomové práce je problematika místní samosprávy a místního rozvoje. Výzkum bude zaměřen na vybranou obec – městskou část Praha 6. Cílem práce bude v rámci zvoleného tématu: 1. Charakterizovat hlavní socioekonomické ukazatele městské části a vyhodnotit jejich vliv na vývoj a fungování místní samosprávy. 2. Identifikovat aktéry politického procesu v obci (lokální politické subjekty, zájmové skupiny apod.) a analyzovat jejich vzájemné vztahy. 3. Definovat charakter rozhodovacího procesu místní samosprávy v oblasti rozvoje obce.

Metodika

Při vypracování práce bude využit výzkumný přístup, jenž se snaží zohledňovat odlišnosti v obsahu a způsobu rozhodování orgánů místní samosprávy v obcích různých velikostí. Práce bude postavena jako případová studie. Ke sběru dat budou využity zejména dvě základní techniky – studium dokumentů a dotazování. Dále budou použity další standardní metodologické postupy, především komparace.

Doporučený rozsah práce

60-70 stran

Klíčová slova

Praha 6, místní samospráva, rozvoj obce, rozpočet obce, dotace, spolek, zájmová skupina, volební strana, komunální volby

Doporučené zdroje informací

- Balík, S. Komunální politika. Obce, aktéři a cíle místní politiky. Praha: Grada, 2009.
- Balík, S. Metodologie výzkumu komunální politiky. In Fiala, P.; Strmiska, M. Víceúrovňové vládnutí: teorie, přístupy, metody. Brno: CDK, 2005.
- Brokl, L. Reprezentace zájmů v politickém systému České republiky. Praha: Sociologické nakladatelství, 1997.
- Čmejrek, J. a kol. Participace občanů na veřejném životě venkovských obcí ČR. Praha: Kernberg Publishing, 2009.
- Čmejrek, J.; Bubeníček, V.; Čopík, J. Demokracie v lokálním politickém prostoru. Praha: Grada Publishing, 2010.
- Jüptner, P. Komunální koalice a politické modely. Politologická revue č. 2, 2004, s. 80-101.
- Katz, R.; Mair P. How parties organize: change and adaptation in party organizations in Western democracies. Thousand Oaks, Calif.: Sage Publications, 1994.
- Klíma, M. Volby a politické strany v moderních demokraciích. Praha: RADIX, 1998.
- Mouritzen, P. E.; Svava J. H. Leadership at the Apex: Politicians and Administrators in Western Local Governments, Pittsburgh: University of Pittsburgh Press, 2002.
- Říchová, B. Úvod do současné politologie: srovnávací analýza demokratických politických systémů. Praha: Portál, 2002.

Předběžný termín obhajoby

2017/18 LS – PEF

Vedoucí práce

Ing. Jan Čopík, Ph.D.

Garantující pracoviště

Katedra humanitních věd

Elektronicky schváleno dne 4. 3. 2018

prof. PhDr. Michal Lošťák, Ph.D.

Vedoucí katedry

Elektronicky schváleno dne 5. 3. 2018

Ing. Martin Pelikán, Ph.D.

Děkan

V Praze dne 28. 03. 2018

Čestné prohlášení

Prohlašuji, že svou diplomovou práci "Vývoj místní samosprávy městské části Praha 6" jsem vypracovala samostatně pod vedením vedoucího diplomové práce a s použitím odborné literatury a dalších informačních zdrojů, které jsou citovány v práci a uvedeny v seznamu použitých zdrojů na konci práce. Jako autorka uvedené diplomové práce dále prohlašuji, že jsem v souvislosti s jejím vytvořením neporušila autorská práva třetích osob.

V Praze dne 29.3.2018

Poděkování

Ráda bych touto cestou poděkovala svému vedoucímu Ing. Janu Čopíkovi, Ph.D. za odborné a cenné rady při zpracování této diplomové práce. Dále bych chtěla poděkovat všem dotazovaným za poskytnutí klíčových informací. V neposlední řadě bych ráda poděkovala své vedoucí na ÚMČ Praha 6 Ivaně Dufkové, kolegům, rodině a příteli za jejich toleranci a podporu při mém studiu.

Vývoj místní samosprávy městské části Praha 6

Souhrn

Výzkum problematiky místní samosprávy a místního rozvoje na území městské části Praha 6 ukazuje, že Praha 6 funguje na principu celostátní politiky. Charakteristickými prvky jsou koaliční vedení, kolektivní rozhodování, silné politické strany a vysoký počet uvolněných zastupitelů.

Teoretická část je základem pro praktickou část. Definuje obecné pojmy, jako jsou samospráva, obec z hlediska rozhodování, orgány obce, demokratické prvky, volební postupy či současní političtí aktéři na celostátní úrovni.

Vlastní práce charakterizuje demografické a socioekonomické ukazatele a vyhodnocuje jejich vliv na fungování místní samosprávy. Identifikuje místní rozhodovací mechanismus, lokální politické subjekty a jejich vzájemné vztahy.

.

Klíčová slova: obec, politika, místní samospráva, Praha 6, politické strany, komunální volby, občanská participace, demokracie, rozpočet obce, dotace, koalice, kandidátní listina

Development of local government in Prague 6

Summary

The research of local self-government and local development in Prague 6 shows that Prague 6 operates on the principle of national politics. Characteristic elements include coalition leadership, collective decision-making, strong political parties and a high number of representatives.

The theoretical part is the basis for the practical part. It defines general terms such as self-government, municipality in terms of decision-making, authorities of the municipality, democratic elements, electoral procedures or current political actors at the national level.

Diploma thesis itself characterizes the demographic and socio-economic indicators and evaluates their influence on the functioning of local self-government. It identifies the local decision-making mechanism, local political actors and their mutual relations.

Keywords: municipality, politics, local government, Prague 6, political parties, municipal elections, civic participation, democracy, municipal budget, subsidies, coalition, candidate list

Obsah

1 Úvod.....	10
2 Cíl práce a metodika	11
2.1 Cíl práce	11
2.2 Metodika	12
3 Teoretická východiska	13
3.1 Novodobá samospráva	13
3.1.1 Pojem samospráva	13
3.1.2 Obec	13
3.1.3 Orgány obce	14
3.2 České země a její samosprávné specifika	18
3.2.1 Historie samosprávy v českých zemích	18
3.2.2 Statutární města.....	20
3.2.3 Hlavní město Praha	21
3.3 Demokracie	23
3.3.1 Pojem demokracie.....	23
3.3.2 Volby, volební systémy a politické strany	24
3.3.3 Krize demokracie	26
3.3.4 Současní političtí aktéři	27
3.3.5 Občanská participace	29
4 Vlastní práce	32
4.1 Charakteristika MČ Praha 6	32
4.1.1 Obecná charakteristika.....	32
4.1.2 Demografické ukazatele	33
4.1.3 Socioekonomické ukazatele.....	34
4.1.4 Vztahy města k Praze 6.....	40
4.1.5 Shrnutí.....	40
4.2 Šestková politika	41
4.2.1 Komunální politika v Praze 6	41
4.2.2 Polistopadové období.....	41
4.2.3 Subjekty od roku 2006.....	42
4.2.4 Volební období 2010-2014	43

4.2.5	Volební období 2014-2018	44
4.2.6	Zájmové sdružení a spolky v Praze 6	48
5	Výsledky a diskuse	50
5.1	Politici aktéři a jejich vztahy	50
5.1.1	Občanská demokratická strana	50
5.1.2	Komunistická strana Čech a Moravy	54
5.1.3	TOP 09	57
5.1.4	Starostové a nezávislí.....	59
5.1.5	KDU-ČSL	60
5.1.6	ANO	61
5.1.7	Zelení	62
5.1.8	ČSSD	63
6	Závěr.....	65
7	Seznam použitých zdrojů	67
Přílohy		73
	Seznam tabulek	75

1 Úvod

Komunální politika je pro obyvatele velmi důležitá, protože jim je nejbližší. Dennodenně pracuje se situacemi, které jsou pro občana ty nejdůležitější. Když jsou rozbité chodníky a komunikace, lidé jsou nespokojení, protože se jim ničí auta. Když nefunguje veřejné osvětlení, lidé vidí špatně na cestu.

Komunální politika by bez státu nemohla fungovat, protože kromě městské policie nemá své vlastní donucovací prostředky, na druhou stranu stát by bez komunální politiky také nebyl funkční.

To, zda obec slouží jejím obyvatelům tak, jak by měla, záleží na vedení. V případě, že jsou orgány obce nakloněné lidem, může obec fungovat. Pokud starosta činí pouze ve svůj prospěch, obec logicky nefunguje tak jak má, lidé si stěžují, nežije se jim v obci dobře a jsou nespokojení.

Způsob obecního uspořádání, které se obvykle označuje jako komunální systém, se v různých zemích liší. Liší se i kompetence orgánů obcí a politická relevance.

2 Cíl práce a metodika

2.1 Cíl práce

Tématem diplomové práce je problematika místní samosprávy a místního rozvoje. Výzkum je zaměřen na vybranou obec – městskou část Praha 6.

Působím téměř dva roky na Úřadě městské části Praha 6 na oddělení volených orgánů, tudíž přicházím denně do přímého styku s rozhodovacími mechanismy, účastním se všech klíčových zasedání, které koordinuji, připravuji materiály, dělám zápisy a jsem nablízku všem radním a zastupitelům. Politika této městské části je zajímavá z několika aspektů, což je i důvodem, proč stojí za to ji zkoumat podrobněji. Jedním z nich je fakt, že Praha 6 je jednou z největších městských částí Prahy, která má rozhodovací mechanismy blízké celostátním. V roce 2014 prošla politika velkými změnami, které mají za následek kompletně nové vedení radnice. I to se v průběhu svého vládnutí obměnilo, spolupráce Zelených byla v koaličním orgánu nahrazena hnutím ANO.

Cílem práce je v rámci zvoleného tématu:

1. Charakterizovat hlavní socioekonomické ukazatele městské části a vyhodnotit jejich vliv na vývoj a fungování místní samosprávy.
2. Identifikovat aktéry politického procesu v obci (lokální politické subjekty, zájmové skupiny apod.) a analyzovat jejich vzájemné vztahy.
3. Definovat charakter rozhodovacího procesu místní samosprávy v oblasti rozvoje obce.

V rámci řešení diplomové práce si můžeme položit následující výzkumné otázky: Vnitřní uspořádání českých obcí a rozhodování v nich je dle zákona o obcích organizováno na principech tzv. kolektivního vedení. Položme si otázku, zda tento princip platí i v městské části Praha 6. Dosavadní výzkumy komunální politiky došly k poznání, že ve velkých municipalitách jako je „Praha 6“ mají místní politické mechanismy poměrně blízko k politickým mechanismům celostátní úrovně rozhodování (politické strany mívají velký počet členů atp.). Potvrdí se tento předpoklad i v Praze 6?

2.2 Metodika

Při vypracování práce je využit výzkumný přístup, jenž se snaží zohledňovat odlišnosti v obsahu a způsobu rozhodování orgánů místní samosprávy v obcích různých velikostí. Práce je postavena jako případová studie. Ke sběru dat jsou využity zejména dvě základní techniky – studium dokumentů a dotazování.

Používanými dokumenty jsou zápisy ze zasedání rad, zastupitelstev, komisí a výborů, jednací řád zastupitelů Prahy 6, etický kodex, volební server Českého statistického úřadu.

Klíčovou metodou využitou ke zpracování práce je třináct polostandardizovaných rozhovorů. Rozhovory probíhaly nejen s politickými osobnostmi, jako např. se starostou MČ Praha 6 Mgr. Ondřejem Kolářem či PhDr. Helenou Briardovou, která působí nejen v MČ Praze 6, ale i na Magistrátu hl. m. Prahy jako zastupitelka, ale i s profesně velmi zkušenými pracovníky ÚMČ Praha 6. Byly položeny otázky zaměřené na kandidátní listiny a jejich sestavování, vnitřní uspořádání politických stran na Praze 6 či mechanismy rozhodování. Veškeré otázky jsou součástí příloh.

3 Teoretická východiska

3.1 Novodobá samospráva

3.1.1 Pojem samospráva

Samospráva je pojem, s nímž se můžeme setkat již ve starověkém egyptském státě, a který byl rozvinut z hlavní části ve středověku. V širším pojetí je samospráva chápána vedle státní správy jako druhá nejdůležitější větev veřejné správy jakožto větví nezávislou a státní správě nepodřízenou.¹ V užším smyslu lze samosprávu vysvětlit jako veřejnou správu, kterou vykonávají jiné subjekty než stát a je relativně nezávislá na státu a samostatná. Stát však vytváří podmínky a pravidla, do jaké míry bude samospráva samostatná a nezávislá.² Samospráva není pouze pojmem právním, nýbrž i sociálně kulturním. Základními elementy samosprávy jsou území (např. obec) a lidské působení, osoby samosprávě podřazené (např. obyvatelé), existence samosprávy jako právnické osoby veřejného práva se soustavou samosprávních orgánů a rozpočet s vlastním hospodařením.³ Základním členěním samosprávy jsou územní, zájmová a věcná samospráva.

3.1.2 Obec

Základní jednotkou územní samosprávy je obec. Obec je veřejnoprávní korporací, která má vlastní majetek, vystupuje pod svým jménem v právních vztazích a nese plnou odpovědnost v těchto vztazích. Pečuje o rozvoj svého území ve všech směrech, o potřeby svých občanů a chrání veřejný zájem.⁴ Do samostatné působnosti obce patří záležitosti, které nejsou svěřeny krajům a jsou v zájmu obce. Vylučují se takové záležitosti, které patří

¹ KADEČKA, Stanislav. *Právo obcí a krajů v České republice*. Praha: C.H. Beck, 2003. Právní instituty. ISBN 8071797944. S. 7.

² Portál na podporu rozvoje obcí ČR. *Rozvoj obcí: Samospráva* [online]. Ohrazenice: Asociace regionalistů, 2018 [cit. 2018-02-20].

³ KOUDELKA, Zdeněk. *Samospráva*. Praha: Linde, 2007. ISBN 978-80-7201-665-5. S. 15,21.

⁴ *Zákon č. 128/2000 Sb., o obcích (obecních zřízeních)*. In: Praha, 2000, číslo 128.

do přenesené působnosti obce a které jsou svěřeny zvláštním zákonem správním úřadům jako výkon státní správy. Obec může v samostatné působnosti zřizovat obecní policii, oceňovat významné životní události svých občanů, udělovat ceny obce, zřizovat právnické osoby a organizační složky obce. Obce spolu mohou vzájemně spolupracovat, tak jako mohou spolupracovat i se zahraničními obcemi. Nestanoví-li zákon jinak, Ministerstvo vnitra drží kontrolu nad výkonem samostatné působnosti svěřené orgánům obcí.⁵ Magistráty členěných statutárních měst v přenesené působnosti dohlíží na výkon samostatné a přenesené působnosti svěřené orgánům městských částí a městských obvodů územně členěných statutárních měst. V případě, že má obec více jak 3 000 obyvatel, dostává po vyjádření vlády a po stanovení předsedy Poslanecké sněmovny ČR statut města. Totéž platí u městyse. Obec je spravována samostatně zastupitelstvem obce, přičemž dalšími orgány obce jsou rada obce, starosta, obecní úřad a zvláštní orgány obce. Město je spravováno samostatně zastupitelstvem města, dalšími orgány jsou rada města, starosta, městský úřad a zvláštní orgány města. Městys je samostatně spravován zastupitelstvem městyse a dalšími orgány městyse jsou rada městyse, starosta, úřad městyse a zvláštní orgány městyse.⁶

3.1.3 Orgány obce

Dle zákona č. 128/2000 Sb.⁷, zákona o obcích (obecních zřízeních) jsou orgány obce rozděleny na Zastupitelstva obce, Radu obce, Starostu a Obecní úřad. Orgánem Zastupitelstva obce jsou výbory, orgánem Rady obce jsou komise.

Zastupitelstvo obce je zvolené občany obce s trvalým pobytem v místě bydliště v komunálních volbách. Počet členů zastupitelstva je dán dle počtu obyvatel na daném území a velikosti územního obvodu. Nestanoví-li zastupitelstvo jinak, je počet členů zastupitelstva stejný jako v předešlém volebním období. Mandát člena vzniká ihned po ukončení hlasování. Zvolený člen skládá slib před ostatními zastupiteli a stvrdí jej

⁵ Zákon č. 128/2000 Sb., o obcích (obecních zřízeních). In: Praha, 2000, číslo 128.

⁶ Zákon č. 128/2000 Sb., o obcích (obecních zřízeních). In: Praha, 2000, číslo 128.

⁷ Zákon č. 128/2000 Sb., o obcích (obecních zřízeních) vstoupil v platnost dne 15. 5. 2000 s účinností od 12. 11. 2000.

podpisem. Funkce členů zastupitelstva mohou vykonávat buď uvolnění občané ze své profese, tzn. občané, kteří budou svůj poměr s obcí vykonávat na plný úvazek či neuvolnění členové, kterým zaměstnavatel musí poskytnout pracovní volno s možností refundace mzdy nebo platu. Pravomocemi zastupitelstva obce jsou rozhodnutí ve věcech patřících do samostatné působnosti obce, tzn. např. schvalování rozpočtu obce, program rozvoje obce, zřizování a rušení příspěvkových organizací, zřizování trvalých a dočasných peněžních fondů obce, zvolení si z řad členů zastupitelstva starostu, místostarosty a radní, ale i jejich odvolání, zřízení a zrušení městské policie, udělování a odnímání čestných občanství, vyslovení souhlasu se vznikem pracovněprávního vztahu mezi členem zastupitelstva obce a obcí, atd. Aby předložené usnesení bylo považováno za platné, musí být odsouhlaseno nadpoloviční většinou všech členů zastupitelstva. Zasedání zastupitelstva obce jsou přístupná pro veřejnost. Zastupitelstvo obce vydává jednací řád, v němž stanoví pravidla a podrobnosti o jednání zastupitelstva obce, a kterým se nadále řídí.

Rada obce je výkonným orgánem obce v oblasti samostatné působnosti a zodpovídá se za svou činnost a svá rozhodnutí zastupitelstvu obce. V případě, že se jedná o rozhodování v oblasti přenesené působnosti, činí tak pouze v případě, stanoví-li tak zákon. Rada obce se skládá ze starosty, místostarosty (popř. místostarostů) a radních volených z řad zastupitelů. Počet členů rady obce je lichý, nejméně může rada obce disponovat, nejvíce 11 členy. Rada obce není zvolena v případě, že zastupitelstvo obce má méně jak 15 mandátů. Rada obce se schází v případě nutnosti a její zasedání jsou veřejnosti nepřístupná, nicméně při projednávání jednotlivých usnesení může rada obce přizvat jinou osobu, ať už z řad zastupitelstva obce, úředníků či jiných osob. Z každého zasedání rady obce je pořizován zápis, který musí být, podepsán místostarostou a starostou a vyhotoven do 7 dnů od konání zasedání rady. Musí být uložen na obecním úřadě k nahlédnutí v případě zájmu zastupitelů obce.

Rada vydává jednací řád, ve kterém se určí pravidla a podrobnosti jednání rady obce. Rada připravuje usnesení, jež předkládá zastupitelstvu obce. Radě obce je kompetenčně vyhrazena např. kontrola plnění úkolů obecním úřadem a komisemi, stanovování pravidel pro přijímání a vyřizování petic a stížností, schvalování

organizačního řádu obecního úřadu, zabezpečování hospodářského plánu obce dle schváleného rozpočtu, schválení v případě, že tajemník úřadu navrhne či odvolá vedoucí odborů, zřizování a rušení komis rady obce a zároveň jmenování a odvolávání jejich členů a předsedů, rozdělování pravomocí na obecním úřadě, zřizování a rušení odborů a oddělení, vydávání nařízení obce, rozhodování o věcech obce jako jediného společníka obchodní společnosti a v neposlední řadě řešení a projednávání návrhů, připomínek a podnětů předložených členy zastupitelstva obce nebo komisemi rady obce.

Pokud je rada obce odvolána a není současně zvolená nová rada, vykonává dosavadní rada obce svou pravomoc až do zvolení nové rady obce.

Starosta obce zastupuje obec navenek. Je volen společně s místostarosty zastupitelstvem obce z řad jeho členů. Musí být občanem České republiky. Za výkon své funkce se zodpovídá zastupitelstvu obce. Mezi jeho kompetence patří např. odpovědnost za informování veřejnosti o činnosti obce, rozhodování o záležitostech samostatné působnosti obce svěřených mu radou obce, zabezpečení výkonu přenesené působnosti v obcích, kde není tajemník, zodpovědnost za přezkoumání hospodaření obce, musí plnit úkoly zaměstnavatele dle zvláštních předpisů, v případě zájmu může požadovat po Polici České republiky, aby se podílela na spolupráci při zabezpečení místních záležitostí veřejného pořádku. Starosta obce svolává a řídí zasedání zastupitelstva a rady obce, podepisuje spolu s místostarosty zápisy ze zasedání zastupitelstva a zápisy ze zasedání rady.⁸

Postavení starosty se dle P. E. Mouritzena a J. H. Svary rozděluje do čtyř typů komunálního uspořádání. Systém silného starosty je prvním typem, ve kterém starosta ovládá většinu zastupitelstva a vykonává většinu exekutivních rozhodnutí. Druhým typem je systém vůdce výboru, ve kterém jedna osoba (nejedná se nutně o starostu) je politickým vůdcem obce. Třetím typem je dle tvůrců systém kolektivního vedení, ve kterém jsou exekutivní pravomoci v rukou kolektivního orgánu, který je zvolen ze členů zastupitelstva. Posledním typem je systém manažerského výboru, ve kterém má starosta pouze reprezentativní pravomoci. Z hlediska Mouritzena a Svary se uspořádání tehdejšího

⁸ Zákon č. 128/2000 Sb., o obcích (obecních zřízeních). In: Praha, 2000, číslo 128.

Československa nejvíce blížilo systému vůdce výboru, nyní se jedná spíše o podobu systému kolektivního vedení.⁹ Tyto typologie aplikovali tvůrci pouze do zemí západní Evropy. Země střední a východní Evropy rozřadili H. Heinelt a N. K. Hlepas. Ti zkombinovali předchozí čtyři typologie s dalšími, které hodnotí postavení místních samospráv vůči vyšším vládním úrovním.¹⁰

Dalším orgánem obce je obecní/městský úřad je tvořen starostou, místostarostou či místostarosty, tajemníkem a zaměstnanci. Obecní úřad vykonává nejen samostatnou, nýbrž i přenesenou působnost obce.¹¹ Obecní úřad plní úkoly rady a zastupitelstva samostatné působnosti, plní ale i úkoly dle zákonem stanoveného rozsahu v přenesené působnosti.¹² V obcích, které mají pověřený obecní úřad, a v obcích s rozšířenou působností se zřizuje funkce tajemníka úřadu, který nesmí vykonávat funkce v politických stranách či hnutích. Tajemník je odpovědný starostovi za oblast přenesené i samostatné působnosti obce. V případě, že v obci funkce tajemníka není zřízena, plní jeho povinnosti starosta obce. Tajemník je odpovědný za výkon přenesené působnosti, plní jemu uložené úkoly zastupitelstvem a radou, dále je zodpovědný za plnění úkolů statutárního orgánu zaměstnavatele dle zvláštních právních předpisů a v neposlední řadě vydává skartační plán, spisový a pracovní řád a další vnitřní směrnice a příkazy, pokud je nevydává rada obce.¹³

Zastupitelstvo obce může jako své kontrolní a iniciativní orgány zřídit výbory, které předkládají své návrhy a stanoviska zastupitelstvu obce. Výbory tak plní úkoly, které jim zastupitelstvo předložilo. Za své činnosti jsou výbory odpovědné zastupitelstvu. Počet

⁹ MOURITZEN, Poul Erik. a James H. SVARA. *Leadership at the apex: politicians and administrators in Western local governments*. Pittsburgh: University of Pittsburgh Press, c2002. ISBN 978-0822957850.,

¹⁰ BÄCK, Henry., Hubert. HEINELT a Annick. MAGNIER. *The European mayor: political leaders in the changing context of local democracy*. Wiesbaden: VS Verlag für Sozialwissenschaften, 2006. ISBN 9783531145747.

¹¹ ČMEJREK, Jaroslav, Václav BUBENÍČEK a Jan ČOPÍK. *Demokracie v lokálním politickém prostoru: [specifika politického života v obcích ČR]*. Praha: Grada, 2010. Politologie (Grada). ISBN 978-80-247-3061-5. S. 48.

¹² TITTELACHOVÁ, Šárka. *Turismus a veřejná správa: průniky, dysfunkce, problémy, šance : státní politika turismu České republiky : systémový přístup k řešení problémů*. Praha: Grada, 2011. ISBN 978-80-247-3842-0. S. 60.

¹³ ČMEJREK, Jaroslav, Václav BUBENÍČEK a Jan ČOPÍK. *Demokracie v lokálním politickém prostoru: [specifika politického života v obcích ČR]*. S. 47.

členů výboru je vždy lichý a jsou usnášeníschopní v případě, že souhlas vyjádřila nadpoloviční většina všech členů výboru. Zastupitelstvo obce vždy zřizuje kontrolní a finanční výbor. Jejich členy nemohou být starosta, místostarosta, tajemník ani osoby pověřené rozpočtovými a účetními pracemi na obecním úřadě. Finanční výbor provádí kontrolu hospodaření s finančními prostředky obce a s majetkem, kontrolní výbor má na starosti kontrolu plnění usnesení zastupitelstva a rady obce a také kontroluje dodržování právních předpisů na úseku samostatné působnosti. V případě, že dle posledního sčítání hlasů vyšlo, že v obci se nachází více jak 10% občanů hlásících se k jiné národnosti než české, vzniká výbor pro národnostní menšiny obce. Zastupitelstvo může dále zřizovat výbory osadní, místní, či jiného druhu.

Rada obce může zřídit tzv. komisi (komise), jakožto své poradní a iniciativní orgány. Při zasedání komise vzniknou různá stanoviska, která komise předkládá radě obce. Komise má také funkci výkonnou, jelikož jí byla svěřena výkonnost přenesené působnosti. Předsedou/předsedkyní komise se může stát pouze osoba, která splňuje odborné a kvalifikační předpoklady pro výkon této funkce. Komise je usnášeníschopná většinou hlasů všech svých členů. Za svou činnost je komise odpovědná radě obce, ve věcech přenesené působnosti je komise zodpovědná starostovi obce.¹⁴

3.2 České země a její samosprávné specifika

3.2.1 Historie samosprávy v českých zemích

České země mají specifickou sídelní strukturu, která sahá až do středověku a ačkoliv došlo k určitým úpravám, základ přetrvává dodnes. Sídlem se rozumí sbor oddělených lidských sídlišť včetně výrobních a nevýrobních základních fondů. I přesto, že není každé sídlo samosprávné obcí, může disponovat svou svébytnou komunitou a mít

¹⁴ ČMEJREK, Jaroslav, Václav BUBENÍČEK a Jan ČOPÍK. *Demokracie v lokálním politickém prostoru: [specifika politického života v obcích ČR]*. S. 47. S. 49.

uzavřený charakter. Lze tedy těžce spočítat, kolik sídel s charakteristikou obce se nachází na území ČR.

Obecní samospráva se zrodila v roce 1848. V roce 1918 při vzniku samostatného Československa bylo cca 11 500 samosprávních obcí. V letech 1938-1939 při zániku samosprávních obecních zřízení na téměř 50 let existovalo přes 11 700 těchto obcí. I po roce 1945 existovaly obce jakožto subjekty správy, nicméně samospráva obnovena nebyla a místo toho byl zaveden systém tzv. národních výborů. Od roku 1948 do téměř 80. let probíhala tendence tlaku na integraci do větších celků, což znamená, že i obce kolem 2 000 obyvatel byly přičleňovány ke větším městům. Tento trend přišel ze Západní Evropy, nicméně ve svém závěru měl až násilnou tendenci.¹⁵

V období, kdy vládla v Československu komunistická strana, byly malé obce pod správou tzv. místních národních výborů. Větší města byla pod správou městských národních výborů, která měla podobnou strukturu jako pražský národní výbor. Tyto orgány měly různou hierarchii pravomocí. Praha měla mezi obcemi odlišnou strukturu. Stála v postavení, že měla jediná hranice obce a zároveň hranice kraje. Přesné vymezení pravomocí ale zůstalo otevřené.¹⁶

Polistopadové události sebou přinesly změny nejen v některých zemích střední Evropy, ale i na našem území, které se týkaly nejen obnovy právního demokratického státu, ale i obnovy místní samosprávy. Byla zrušena soustava národních výborů jakožto ústředních prostředků státní správy a moci.¹⁷ Pro hlavní město Prahu byla struktura rozvoje samosprávného města stanovena dvěma zákony a to zákonem č. 367/1990 a zákonem o hlavním městě Praze č. 418/1990. V září byl v prvních svobodných komunálních volbách

¹⁵ BALÍK, Stanislav. *Komunální politika: obce, aktéři a cíle místní politiky*. Praha: Grada, 2009. Politologie (Grada). ISBN 978-80-247-2908-4.

¹⁶ HORÁK, Martin. *Úspěch i zklamání: demokracie a veřejná politika v Praze 1990-2000*. Praha: Karolinum, 2014. Politeia (Karolinum). ISBN 9788024623306. S. 78.

¹⁷ GROSPÍČ, Jiří, Tomáš LOUDA a Lenka VOŠTRÁ, ed. *Územní samospráva v České republice a Evropě: sborník příspěvků z mezinárodní konference "Územní samospráva v České republice a v Evropě - její problémy a perspektivy v XXI. století"* : Třešť, 21.-22.11.2006. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2007. ISBN 978-80-7380-028-4.

schválen zákon o obcích, ve kterém byla vytyčena struktura místní správy a součástí byl vypracován i specifický zákon o hlavním městě Praze. Tím, že bylo záměrem skončit s modelem místy správy z dob komunismu, se autoři procesu rozhodli vrátit se k tradici místí správy z období před 2. světovou válkou. Nový zákon zrušil komunistický systém dvojího podřízení národních výborů vůči vládě a komunistické straně a znovuzavedl obce jako samostatné právní jednotky, které měly dostat právo na to mít svůj vlastní majetek a připravovat si sami rozpočet. Zákon jim také zaručil mít své vlastní pravomoci. Tak, jako tomu bylo před rokem 1939, správou pravomocí obce byla volená zastupitelstva. Lidé si tak mohli zvolit zástupce, kteří je měli v samosprávních věcech zastupovat a ti poté vystupovali v rámci veřejných zasedání, získali tak právo schvalovat všechny hlavní rozhodnutí, včetně zřizování a prodeje obecních podniků a obecního majetku. Městská zastupitelstva měla navíc tu pravomoc, že mohla schvalovat územní plány obce, jak je tomu dodnes. Dále mohli volit ze svých řad starostu (ve větších městech primátora) a radu.¹⁸

3.2.2 Statutární města

Statutární město je zvláštním typem obce, které má možnost mít posílenou samosprávu, tzn. upravit si vnitřní organizaci statutem, což znamená vytvořit si nižší úroveň místní samosprávy ve formě městských částí nebo městských obvodů.¹⁹ Město se může stát tímto typem pouze po novelizaci zákona č. 128/2000 Sb., zákon o obcích.²⁰ V České republice kromě Prahy, která je výjimkou ve formě vydaného zákona č. 131/2000 Sb. neexistuje žádný městský status v pravém slova smyslu. Pouhým rozdílem mezi statutárními a klasickými městy je to, že nemají starostu, ale primátora a místo městského či obecního úřadu mají úřad s názvem magistrát. Zajímavostí je, že u našich východních sousedů, tedy Slovensku, jsou statutárními městy všechna města a v jejich čele stojí

¹⁸ HORÁK, Martin. *Úspěch i zklamání: demokracie a veřejná politika v Praze 1990-2000*, s. 80.

¹⁹ BALÍK, Stanislav. *Komunální politika: obce, aktéři a cíle místní politiky*, s. 23

²⁰ ČMEJREK, Jaroslav, Václav BUBENÍČEK a Jan ČOPÍK. *Demokracie v lokálním politickém prostoru: [specifika politického života v obcích ČR]*, s. 38

primátor. Další historickou zajímavostí je, že mezi lety 1948 – 1967 v České republice statutární města neexistovala.²¹ Statutární města, která jsou územně členěná, upravují svoje vnitřní poměry ve věcech správy města a to statutem, který je vydáván obecně závaznou vyhláškou obce.²²

Statutárními městy v České republice jsou Brno, České Budějovice, Děčín, Frýdek-Místek, Hradec Králové, Havířov, Chomutov, Jablonec nad Nisou, Jihlava, Karlovy Vary, Karviná, Kladno, Liberec, Mladá Boleslav, Most, Pardubice, Plzeň, Prostějov, Přerov, Olomouc, Opava, Ostrava, Teplice, Ústí nad Labem a Zlín.

Statutární město je taktéž jako u předchozích samosprávních institucí spravováno samostatně zastupitelstvem města, mezi další orgány statutárního města patří rada města, primátor, magistrát a zvláštní orgány města. Městský obvod územně členěného statutárního města je spravován zastupitelstvem městského obvodu; dalšími orgány městského obvodu jsou rada městského obvodu, starosta, úřad městského obvodu a zvláštní orgány městského obvodu. Městská část územně členěného statutárního města je spravována zastupitelstvem městské části; dalšími orgány městské části jsou rada městské části, starosta, úřad městské části a zvláštní orgány městské části.²³

3.2.3 Hlavní město Praha

Zákon o hl. m. Praze je zákon č. 131/2000 Sb. V právních oblastech je zařazen do správního práva. Má platnost od 17. 5. 2000 a vešel v účinnost dne 12. 11. 2000. Dělí se na tři části, a to část první – Postavení hlavního města Prahy a městských částí, část druhou – Společná, přechodná a závěrečná ustanovení a část třetí – Účinnost. Obsahuje ještě přechodná ustanovení a přílohy.

²¹ Iuridictun. *Iuridictum: Statutární město* [online]. Fedora, 2014 [cit. 2018-03-28].

²² ČMEJREK, Jaroslav, Václav BUBENÍČEK a Jan ČOPÍK. *Demokracie v lokálním politickém prostoru: [specifika politického života v obcích ČR]*, s. 38

²³ Zákon č. 128/2000 Sb., o obcích (obecních zřízeních). In: Praha, 2000, číslo 128.

Zákon o hlavním městě se skládá z 12 hlav, Hlava I – Základní ustanovení, Hlava II – Občané hlavního města Prahy a městských částí, Hlava III – Území hlavního města Prahy a městských částí a jeho změny, Hlava IV – Samostatná působnost hlavního města Prahy a městských částí, Hlava V – Přenesená působnost orgánů hlavního města Prahy a orgánů městských částí, Hlava VI – Hospodaření hlavního města Prahy městských částí, Hlava VII – Obecně závazné vyhlášky a nařízení hlavního města Prahy, Hlava VIII – Orgány hlavního města Prahy, Hlava IX – Orgány městské části, Hlava X – Dozor, Hlava XI – Kontrola výkonu samostatné a přenesené působnosti a Hlava XII. – Vztah ministerstev k hlavnímu městu Praze.²⁴

Zákon o obcích hovoří o přenesené a samostatné působnosti městských obvodů a městských částí územně členěných statutárních měst.²⁵ Dne 12. listopadu 2000 nabyl účinnosti nový zákon č. 131/2000 Sb. o hlavním městě Praze, dle kterého bylo mimo jiné stanoveno názvosloví orgánů městských částí. Městské části plní dle tohoto zákona úkoly patřící do samostatné působnosti. Městské části mají oprávnění vystupovat jako účastník v řízeních. Nejvýše postaveným orgánem obce je Zastupitelstvo městské části. Dále Rada městské části, Starosta, výbory Zastupitelstva městské části, komise Rady městské části, zvláštní orgány městské části a Úřad městské části.²⁶

Dle studie Petra Jüptnera, který rozdělil komunální koalice a politické modely dle velikosti obce, pohybujeme se u statutárních měst a hlavního města Prahy v kategorii největšího měřítka.²⁷ Jüptner stanovil hranici počtu obyvatel ve velkých městech na 45 000. Výrazným představitelem jsou tedy statutární města a Hlavní město Praha. V obcích tohoto měřítka dominují politické strany. Nezávislí kandidáti a jejich sdružení se v typu tohoto komunálního politického systému nevyskytují. Komunální politické systémy

²⁴ Zákon č. 131/2000 Sb.: o hlavním městě Praze In: *Sbírka zákonů*..

²⁵ TUHÁČEK, Miloš a Jitka JELÍNKOVÁ. *Právo životního prostředí: praktický průvodce*. Praha: Grada, 2015. ISBN 8024754649., s. 54.

²⁶ MĚSTSKÁ ČÁST PRAHA 6. *Praha6.cz* [online].

²⁷ JÜPTNER, Petr. Komunální koalice a politické modely. *Politologická revue*. 2004, roč. 10, č. 2, s. 81-101. ISSN 1211-0353., s. 80.

v největších městech fungují na systému vlády a opozice. V předvolebním období dochází v porovnání se středně velkými obcemi k agitaci a návštěvám nejvyšších stranických představitelů. V povolebním období se vedou politické diskuze mezi stranickými špičkami. Jedná se zde totiž o soutěž, ve které velké uvolněné zastupitelské pozice mohou být finančně ohodnocené. Nejvyšší političtí představitelé vstupují zároveň do parlamentní politiky. Politická ideologie na této nejvyšší komunální politické úrovni zůstává na hraně mezi nepolitickým myšlením klasických komunálních představitelů a ideologie parlamentních představitelů.

Termín koalice v kategorii nejvyšších měst je dnes již samozřejmostí, vzhledem k pěti procentní uzavírací klauzuli se občan setká i s koalicemi předvolebními.²⁸

3.3 Demokracie

3.3.1 Pojem demokracie

Demokracie je polyvalentní pojem, který je zkoumán z mnoha pohledů. Velmi zjednodušeně je to forma státu založená na vládě lidu, rovnosti a svobodě.²⁹ Základními demokratickými principy jsou princip parlamentarismu, princip suverenity lidu a princip dělby moci na zákonodárnou, výkonnou a soudní. Základními znaky opaku demokracie je diktatura a totalitní politické systémy, které se vyznačují jedinou vládnoucí skupinou, jedinou oficiální státní ideologií, režimem jediné politické strany nebo např. kontrolou všech oblastí společenského či individuálního života.

Existují dva typy forem demokracie – přímá, založená na přímé účasti občanů v otázkách veřejných věcí v podobě referenda a plebiscitu. Nepřímá, neboli zastupitelská demokracie v současnosti přebývá. Nejpoužívanější forma nepřímé demokracie jsou volby.

²⁸ JÜPTNER, Petr. Komunální koalice a politické modely. *Politologická revue.*, s. 97 – 98.

²⁹ FILIP, Jan, Jan SVATOŇ a Josef ZIMEK. *Základy státovědy*. 3. opr. a zkrác. vyd. Brno: Masarykova univerzita, 2002. ISBN 80-210-3023-2., s. 89.

Je charakteristická tím, že zachovává znaky vlády lidu, což jsou rovnost, kontrola, dočasnost a většinový princip.³⁰

3.3.2 Volby, volební systémy a politické strany

Volby lze definovat jako místně a časově sladěný, právně upravený proces ustavování zastupitelských sborů jakožto představitelů suverenity či samosprávy těch, kteří je ustavují. Tato ustavení probíhají tak, že voliči mají na výběr z více kandidátů, kteří musí splňovat předem stanovená kritéria pro jejich kandidaturu a zvolení a vyhovovat tak požadavkům. Volby jsou rozhodnutím voličů, kteří z tohoto procesu mohou být vyloučeni pouze výjimečně, např. v důsledku vykonávání trestu.³¹ Volby mají pět základních znaků - přímé, rovné, tajné, svobodné a všeobecné.³²

Volební systém je způsob voleb do zastupitelských sborů, který je stanoven ústavou či zákonem. Existují dva základní typy volebních systémů. Jedním z nich je systém většinový, druhým poměrný.³³ Většinový volební systém je přidělování mandátů v jednomandátových volebních obvodech, buď pomocí prosté či absolutní většiny hlasů. Poměrný (proporční) volební systém převažuje u většiny evropských politických systémů a týká se i komunálních voleb v České republice. Tento systém přijala i postkomunistická Česká republika v 90. letech 20. století. Přidělení mandátů by mělo odrážet strukturu podpory, kterou voliči poskytují svým hlasem kandidujícím politickým stranám či hnutím a mělo by dosáhnout politického složení, které co nejvěrněji představuje průřez zájmy a názory všech členů naší společnosti.³⁴ Poměrný volební systém je v České republice vybaven tzv. uzavírací klauzulí, která stanovuje, že politické subjekty, které získají méně než 5% procentních hlasů, jsou v zastupitelském orgánu nezastoupeny. V praxi se používá

³⁰ GRINC, Jaroslav. *Právo pro politology*. Praha: Grada, 2010. Politologie (Grada). ISBN 978-80-247-2921-3., s. 81.

³¹ ŘÍCHOVÁ, Blanka. *Úvod do současné politologie: [srovnávací analýza demokratických politických systémů]*. Praha: Portál, 2002. ISBN 80-7178-628-4., s. 131.

³² GRINC, Jaroslav. *Právo pro politology*., s. 81-82

³³ GRINC, Jaroslav. *Právo pro politology*., s. 82.

³⁴ ŘÍCHOVÁ, Blanka. *Úvod do současné politologie: [srovnávací analýza demokratických politických systémů]*., s. 131.

systém d'Hondtovy metody, která se využívá při volbách do Poslanecké sněmovny, krajských a obecních zastupitelstev. Ten zvýhodňuje strany s vysokým ziskem hlasů.³⁵

Právo volit je buď pasivní či aktivní. Aktivní právo volit má každý občan ČR, který dosáhl plnoletosti, tedy věku 18 let. Pasivní právo, tedy právo být volen se liší dle toho, do které instituce má být dotyčný volen. V komunálních volbách vzniká pasivní volební právo také ve věku plnoletosti (Poslanecká sněmovna – pasivní právo od 21 let, Senát a prezident – pasivní právo od 40 let). V komunálních volbách mohou volit i občané, kteří z jiných států Evropské unie, kteří v dané obci žijí a bydlí. V komunálních volbách je používán tzv. poměrný volební systém. Kandidáti musí mít trvalé bydliště v obci, v níž bydlí a kandidují.³⁶ Voliči se svou účastí na volbách se nezřikají své politické aktivity. I nadále působí na zastupitelské orgány pomocí politických stran a hnutí, nátlakových skupin, občanských sdružení, zájmových skupin a sdělovacích prostředků či např. interpelací.³⁷ Politické strany jsou otevřené, trvalé a dobrovolné organizace, jejichž členové mají stejné představy a zájmy a usilují o politickou moc prostřednictvím voleb.³⁸ Funkcí politické strany je vymezení jejího cíle, sjednocení společenských zájmů, socializace a mobilizace občanů v souvislosti s volbami a vytváření vlády. Cílem politické strany dosazovat své kandidáty pod svým názvem do zastupitelských orgánů a úřadů, být tak u moci v co největším možném zastoupení svých členů a prosazovat své cíle, svůj program a svoji ideologii.

Politické strany a politická hnutí slouží občanům České republiky k výkonu práva za účelem jejich politické účasti, především k vytváření zákonodárných sborů (Parlament a Senát), orgánů vyšších samosprávních celků (kraje) a orgánů místní (lokální) samosprávy (komunální politika). Politická strana a hnutí lze založit pouze za podmínky, že ji budou tvořit nejméně tři občané České republiky, které dosáhli věku 18 let. Písemný návrh pro registrování dané strany lze podat poštou nebo osobně v podatelně Ministerstva vnitra. Návrh pro zrušení strany se podává též v budově Ministerstva vnitra. Návrh na registraci

³⁵ POMĚRNÝ VOLEBNÍ SYSTÉM. *Iuriductum.pecina.cz* [online].

³⁶ GRINC, Jaroslav. *Právo pro politology*, s. 82, 85.

³⁷ ŘÍCHOVÁ, Blanka. *Úvod do současné politologie: [srovnávací analýza demokratických politických systémů]*, s. 131.

³⁸ ŘÍCHOVÁ, Blanka. *Úvod do současné politologie: [srovnávací analýza demokratických politických systémů]*, s. 89.

musí obsahovat stanovy vznikající politické strany nebo hnutí, které obsahují název strany, sídlo, práva a povinnosti občanů, programové prohlášení a cíle, ustanovení o organizačních jednotkách, zásady hospodaření, způsob naložení s pozůstalým majetkem, atd. Sídlo bude poté registrováno v základním registru územní identifikace, to znamená, že název sídla musí být přesný a úplný. Poplatek za registraci strany či hnutí se neplatí. Tento postup spravuje právní úprava, a to zákon č. 424/1991 Sb., o sdružování v politických stranách a v politických hnutích, ve znění pozdějších předpisů a zákon č. 500/2000 Sb., správní řád ve znění pozdějších předpisů.³⁹

V České republice je fungování komunálních politických systémů závislé na několika determinantech. Jedná se o velikost obce, technickou podporu, politickou kulturu a stranický systém. Do technické podpory se řadí podmínky kandidatury, volební systém a uzavírací klauzule či ustanovení o vypsání předčasných voleb v případě poklesu počtu zastupitelů. Největší roli v politické kultuře hraje zakotvení občanských hodnot ovlivňující formování politických stran a soutěživost jednotlivých politických subjektů. Podoba stranického systému je závislá na velikosti obce, politické kultuře a technické podpoře.⁴⁰

3.3.3 Krize demokracie

V poválečném Československu dominovala koalice tří silných stran - Československá strana národně socialistická, Československá strana lidová a Slovenský národný demokratický. V únorovém převratu v roce 1948, kdy se koalice rozpadla a k moci se dostala Komunistická strana Československa, byla zahájena násilná represe mnoha příslušníků národně socialistické strany. Smrti se dočkalo nejen tisíce členů, ale i předsedkyně strany Milada Horáková.⁴¹ Komunisté vybudovali totalitní politický systém. Jako nástroj

³⁹ MINISTERSTVO VNITRA ČESKÉ REPUBLIKY. *Mvcr.cz: Občanské aktivity* [online].

⁴⁰ CABADA, Ladislav. *Koalice a koaliční vztahy České republiky v evropském kontextu*. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2006. ISBN 80-7380-004-7., s. 110-111.

⁴¹ KLAUS, Václav, DEJMEK, Jindřich a Marek LOUŽEK, ed. *Únor 1948: šedesát let poté : sborník textů*. Praha: CEP - Centrum pro ekonomiku a politiku, 2008. Ekonomika, právo, politika. ISBN 978-80-86547-01-5.

demokracie si k sobě přivzali Národní socialisty a Lidovce, kteří tvořili demokratickou koalici pouze jako zástěrku diktatury. Ty se staly se pouhými vykonavateli příkazů KSČ.⁴² Prostřednictvím masových společenských organizací, mezi které patřily odbory ROH, Svaz české mládeže nebo partyzáni, prosazovali komunisté svoji politiku. Tato metoda odborové politiky pomáhala odbourávat zbývající prvky demokracie ve státě.⁴³

Od nástupu totalitního režimu byly volby pro všechny občany povinné. Voliči se museli povinně dostavit ke každým volbám a před volební komisí vložit jedinou kandidátní listinu, kterou dostali do obálky. Kdo porušil tento postup, ať už ve formě neúčasti či jiného protestního gesta, byl uvězněn či jinak potrestán. Volební účast se pohybovala kolem 99%. Tato krize trvala až do roku 1990, kdy byly obnoveny svobodné volby.⁴⁴

3.3.4 Současní političtí aktéři

V České republice existuje několik set politických stran a hnutí. Komplexní seznam lze najít na stránkách Ministerstva vnitra.

Mezi nejtradičnější strany od sametové revoluce patří Občanská demokratická strana (zkr. ODS), Česká strana sociálně demokratická (zkr. ČSSD), Komunistická strana Čech a Moravy (KSČM), Křesťanská a demokratická unie – Československá strana lidová (KDU – ČSL), poměrně mladší Starostové a nezávislí (STAN) a Strana zelených (nyní Zelení). Mezi moderní strany a hnutí patří Tradice, Odpovědnost, Prosperita (zkr. TOP 09), ANO 2011 (zkr. ANO), a Piráti.

ODS je liberálně konzervativní stranou, navazující na demokratický a humanitní odkaz první republiky. V programu prosazuje svobodu občana, volný trh a vládu práva. Důležitým znakem této strany je, že kladě důraz na soukromé vlastnictví, podnikavost, nízké daně a solidaritu zodpovědných.⁴⁵ Zakladatelem této středopravicové strany je

⁴² TOTALITA. *Totalita: Komunistická strana Československa* [online].

⁴³ ČAPKA, František a Jitka LUNEROVÁ. *1948: Vítězný únor: cesta k převratu*. Brno: CPress, 2012. Zlomové okamžiky. ISBN 978-80-264-0089-9., s. 41.

⁴⁴ Rozhovor s Květou Podhorskou

⁴⁵ OBČANSKÁ DEMOKRATICKÁ STRANA. *Ods.cz* [online].

Václav Klaus. Strana ODS vznikla 21. dubna 1991. Předsedou současné politické strany je Petr Fiala.⁴⁶

Za další tradiční stranu na českém politickém spektru lze považovat jednoznačně ČSSD. Její kořeny spadají až do 19. století, konkrétně se psal rok 1878, kdy v Rakousku-Uhersku tato středo-levicová strana vznikla. Zakladatelem byl Josef Bohuslav Pecka. Lídrem současné strany je Jan Hamáček.⁴⁷

KDU-ČSL má více jak stoletou tradici, byla to původně Československá strana lidová, která se po revoluci transformovala a přijala nový název.⁴⁸ Hlavními tématy lidovců je především rodina, dostupné bydlení a uprchlíci v Evropě. Předsedou této politické je Pavel Bělobrádek, již od roku 2010.⁴⁹

KSČM je česká levicová politická strana, která vznikla 31. března 1990 a hlásí se k hodnotám a tradicím pokrokového hnutí jak v České republice, tak v zahraničí. Za zakladatele se nepovažuje určitá osobnost, nicméně mimořádný sjezd KSČ, později KSČS v prosinci roku 1989. Dlouhodobými cíli organizační struktury vně strany je uplatňování principů vnitrostranické demokracie, kolektivnost a samospráva. Programovým cílem po řadu let je socialismus. Tento program vychází z marxistické teorie otevřeného dialogu. V současné době je předsedou politické strany je Vojtěch Filip.⁵⁰

Strana zelených (v současnosti Zelení) vznikla 9. prosince 1989. V politickém spektru se řadí mezi středo-levicovou stranu, která prosazuje ideologii tzv. „zelené politiky“. Mezi další znaky této strany patří enviromentalismus, proevropanství a sociální liberalismus. Předsedou Zelených je v současné době Petr Štěpánek, starosta Prahy 4. V posledních parlamentních volbách na podzim roku 2017 získali Zelení 1,47% podpory svých voličů, tzn. ani nedostali možnost obsadit křesla v Poslanecké sněmovně.

⁴⁶ Rozhovor s Mgr. Jakubem Stárkem

⁴⁷ Rozhovor s Jaroslavem Břeněm

⁴⁸ Rozhovor s MUDr. Marianem Hoškem

⁴⁹ KDU-ČSL. *Kdu.cz* [online].

⁵⁰ KOMUNISTICKÁ STRANA ČECH A MORAVY. *Kscm.cz*[online].

Mezi novější české politické strany se řadí Česká pirátská strana (zkr. Piráti). Strana vznikla v roce 2009 a zakladatelem byl Jiří Kadeřávek. Na vzniku této strany má podíl švédská Pirátská strana. Lídrem současné strany Pirátů je Ivan Bartoš. Do povědomí české společnosti se dostali Piráti již ve volbách 2012, nicméně největší překvapení nastalo po volbách do Poslanecké sněmovny v říjnu 2017. Strana získala v přepočtu 22 mandátů a tím se stala třetí nejúspěšnější stranou (na prvním místě ANO se 78 mandáty a ODS s 25 mandáty). Vystupování této strany je kontroverzní a prosazuje velmi radikálně kontrolu moci, ochranu občanů před šikanou a ochranu svobody. Největším mínusem Pirátů je, že nemají ještě takové politické zkušenosti jako jejich konkurenční strany.⁵¹

Politické hnutí ANO vzniklo na podzim roku 2011 poté, co Andrej Babiš v médiích promluvil o systémové korupci, která prorostla veřejnou správou. ANO je středové hnutí, jejími ideologiemi jsou centrismus, populismus a liberalismus. Předsedou hnutí ANO je Andrej Babiš. Ve volbách zdůrazňuje čtyři body a to bezpečnost, efektivní a hospodárny stát, investice do země a investice do lidí. V podzimních parlamentních volbách roku 2017 získalo ANO celostátně přes 30 % hlasů.⁵² Jejich úspěch se očekává i v následujících komunálních volbách na podzim roku 2018.⁵³

3.3.5 Občanská participace

Pojem občanská participace znamená zapojení lidské společnosti do řešení věcí veřejných. Může být institucionalizovaná do formy neziskových organizací či občanských sdružení.⁵⁴ Je také definována jako proces, ve kterém občané získávají vliv na ta rozhodnutí veřejných orgánů, jež se jich samotných týkají. Participace řeší konkrétní záležitosti mezi občany a zvolenými reprezentanty. Zapojuje občany do několika fází tvorby politiky rozhodování, tzn. příprava, přijímání a implementace. Nejčastěji se občané zapojují ve fázi přípravy politiky, kdy se samotná politika tvoří. Jedná se o formy různých

⁵¹ PIRÁTSKÁ STRANA. *Pirati.cz* [online].

⁵² ANO, BUDE LÍP. *Anobudelip.cz: Ted' nebo nikdy* [online]. Praha 4: Copyright ©, 2017 [cit. 2018-03-19].

⁵³ Rozhovor s Ing. Romanem Mejstříkem

⁵⁴ OBČANSKÁ PARTICIPACE. *Suburbanizace.cz* [online].

konzultací, průzkumů veřejného mínění a anket. Konečná rozhodnutí ovšem zůstávají v rukách volených orgánů. Způsoby participace mohou dále být dosazování občanů do poradních orgánů, veřejné konzultování, atd. Dle průzkumu z roku 2013 si 80% občanů České republiky myslí, že by o lokálních záležitostech měli rozhodovat sami namísto volených orgánů. Na druhou stranu 60% občanů má pocit, že nemají šanci ovlivnit dění ve své obci. Z průzkumu je vyzorováno, že v České republice je velmi nízká občanská participace, protože občané neumějí využít svých dosavadních možností v politické praxi, zatímco požadavky jsou vysoké. Nejedná se pouze o nízkou volební účast, ale i setkávání s politiky a vedení diskuze. Nejčastější formou občanské angažovanosti v politice je sledování politické scény v médiích a diskutování o politice s okolím. Jedním z možných vysvětlení je, že život na obci není chápán jako politická záležitost.

Občanská participace není vždy nutně spojována s politickými aktivitami, naopak má pozitivní dopad na politické postoje, míru volební účasti a chování. V neposlední řadě účast občanů posiluje legitimitu rozhodnutí a pomáhá ve stabilitě systému.⁵⁵

Občanskou participaci lze rozdělit do několika fází:

- pouhé informování občanů,
- možnost připomínkování,
- konzultace,
- partnerství,
- plné rozhodování.

V každém participační dohodě musí být předem stanovena hranice toho, na jakém stupni bude spolupráce řešena.

Obecnými principy participace jsou transparentnost a důvěryhodnost, společné hledání řešení, respekt k ostatním, profesionalita a znalosti, otevřenost a široké zapojení, stanovení pravidel, závazek udržitelnosti, sdílení informací či budování kapacit.⁵⁶

⁵⁵ SZTWIERTNIA, Radomír. Občanská participace a lokální demokracie. *Sbližení politikou - výchova k aktivnímu občanství a lokální demokracii* [online]., s. 5-6.

⁵⁶ SPOLKY A PARTICIPACE. *Http://praha6.org* [online].

4 Vlastní práce

4.1 Charakteristika MČ Praha 6

4.1.1 Obecná charakteristika

Městská část hlavního města Prahy Praha 6 existuje jako administrativní a správní část Prahy od roku 1960. Tak jako ostatní městské části Prahy, není Praha 6 historicky vyrostlým kompaktním celkem. Praha 6 vznikla po roce 1960 sloučením městských obvodů Prahy 5 a Prahy 6, původní obvody XVIII a XIX. Od území Prahy 6 bylo oddělené sídliště v Řepích, které bylo od roku 1968 nelogicky součástí šestého pražského obvodu. Urbanistické hledisko nahlíží na MČ Prahu 6 jako na zárodky původních obcí i nově vzniklých částí a sídlišť. Ty byly doplněny zelení, parky, přírodními útvary, rozsáhlými areály vysokých škol, administrativními čtvrtěmi a rezidenčními sídly.

Skládá se z katastrálních území Dejvic, Bubence, Hradčan, Břevnova, Střešovic, Veleslavína, Vokovic, Liboce a Ruzyně. Pro části obce Suchdol, Lysolaje, Nebušice a Přední Kopanina vykonává Městská část Praha 6 výkon státní správy v přenesené působnosti. Několik částí katastrálních území tvoří uzavřené celky, i přes skutečnost, že nemají přesně vymezené hranice. Jedná se např. o Hanspaulku, Dolní Šárku či Ořechovku.⁵⁷ Nejbližšími sousedy přidružených částí Prahy 6 jsou Praha 1, Praha 7, Praha 5 a Praha 17, obce Horoměřice, Tuchoměřice, Kněžves, Dobrovíz a Hostivice a v okrese Praha-západ.⁵⁸

Z bývalých obcí tvořených dnešní městskou částí Praha 6, měly svůj vlastní znak pouze města Břevnov a Bubeneč. Tyto dva existující znaky též staly podklady pro návrh Jiřího Rathouského, který vyhrál výběrové řízení na znak MČ Prahy 6. Znak je tvořený štítem se stříbrnou hradební zdí, která je symbolem městské části. V bráně bez vrat je umístěná stříbrná hvězda se šesti hroty, pravá horní polovina je červená, se stříbrným a

⁵⁷ BRONCOVÁ, Dagmar, ed. *Kniha o Praze 6.*, s. 12.

⁵⁸ BRONCOVÁ, Dagmar, ed. *Kniha o Praze 6.*, s. 24.

zlatě ozbrojeným beranem, což byl původní znak Bubenče, levá horní polovina je modrá s nad sebou třemi šikmými ostrvy se třemi suky, jakožto znak Břevnova.

Z návrhů na prapor byl vybrán návrh Jana Dvořáka, na němž je list praporu rozdělený do tří vodorovných pruhů ve stejné šířce. Horní a spodní pruh jsou modré, prostřední pruh je červené barvy. Tyto návrhy na znak a prapor byly přijaty zastupitelstvem jako symboly Městské části Prahy 6 po udělení rozhodnutí Poslanecké sněmovny Parlamentu České republiky dne 31. ledna 1997.⁵⁹

4.1.2 Demografické ukazatele

Počet obyvatel Městské části Praha 6 k poslednímu sčítání lidu dne 31. 12. 2016 byl 102 858. Počet od roku 1990 do roku 2004 prudce klesal. Mezi lety 2004 – 2007 byl stav počtu obyvatel konstantní. Od roku 2008 opět rostl.⁶⁰

Věk obyvatel této pražské městské části je jeden z nejvyšších v Praze. V Praze 6 žije ke dni 31. 12. 2016 14 481 cizinců bez azylantů. Žebříček pěti nejpočetnějších zemí je následující.

Tabulka č. 1 – Struktura cizinců v Praze 6

Země	Počet obyvatel
Rusko	2398
Ukrajina	2104
Slovensko	1900
Spojené státy	911
Kazachstán	456

Zdroj: Český statistický úřad, vlastní zpracování

⁵⁹ BRONCOVÁ, Dagmar, ed. *Kniha o Praze 6.*, s. 26,27.

⁶⁰ OBYVATELSTVO PODLE MĚSTSKÝCH ČÁSTÍ 1991–2015 [online].

4.1.3 Socioekonomické ukazatele

Rozpočet obce vzniká tak, že ekonomický odbor připraví tzv. nulté čtení v návaznosti na výsledky z předešlého roku (očekávané příjmy a očekávané výdaje), pošle ho k připomínkám a konzultacím na jednotlivé odbory a po projednání odborů vznikne první čtení, které jde k rozboru do finančního výboru a postupně k druhému a třetímu čtení do Rady a Zastupitelstva.⁶¹ Rozpočet musí být vyvěšen před schválením Zastupitelstva na úřední desce po dobu 15 dnů. Občan příslušných městských částí má totiž právo vyjadřovat se k návrhu rozpočtu městské části a k závěrečnému účtu za uplynulý rok, buď v písemně či ústně na jednání zastupitelstva.⁶² Rozpočet dostávají zastupitelé 10 pracovních dnů před zasedáním ZMČ a mají možnost vyjádřit připomínky, navrhnout úpravu rozpočtu. Rozhodovací pravomoc má ZMČ, nicméně může dojít k úpravě položek. Koalice má před zasedáním ve většině případech jasno o hlasování, zde záleží na disciplíně jednotlivých zastupitelů, na dohodnutí se na zasedání politickém klubu.⁶³

⁶¹ Rozhovor s Ing. Jaromírem Vaculíkem

⁶² Zákon č. 131/2000 Sb.: o hlavním městě Praze., § 8, odst. g).

⁶³ Rozhovor s PhDr. Helenou Briardovou

Tabulka č. 2 - Bilance příjmů a výdajů MČ Praha 6 za období 2015 – 2018 (volební období 2014 – 2018)

v tis. Kč

	2015	2016	2017	2018
Schválený rozpočet – PŘÍJMY	678 655	630 133	644 422	713 220
Schválený rozpočet – VÝDAJE	955 655	850 133	885 744	1 004 762
Rozdíl příjmy – výdaje (schválený)	-277 000	-220 000	-241 322	-291 542
Upravený rozpočet – příjmy	833 129	767 615	1 008 906	
Upravený rozpočet – výdaje	1 034 053	993 782	-1 220 497	
Rozdíl příjmy – výdaje (upravený rozpočet)	-200 924	-226 167	-223 547	
Skutečné příjmy	837 639	779 791	1 081 481	
Skutečné výdaje	841 570	961 206	1 013 587	
Z toho běžné výdaje	692 849	811 856	856 219	
Z toho kapitálové výdaje	148 721	149 350	157 368	
Skutečný rozdíl Příjmy - výdaje	-3 931	-181 415	67 894	

Zdroj: interní materiály Úřadu městské části Praha 6, vlastní zpracování.

Hospodaření Městské části Praha 6 probíhá podle schváleného rozpočtu v zastupitelstvu. V průběhu kalendářního roku jsou předkládány k projednání a schválení v radě a zastupitelstvu rozpočtové úpravy, které vyplývají z rozhodnutí hlavního města Prahy (dotace, finanční vypořádání) či z činnosti Úřadu městské části Praha 6.

V roce 2015 byl nízký schodek čerpání oproti upravenému rozpočtu způsoben zejména nízkým čerpáním výdajů, kde kapitálové výdaje byly čerpány pouze na 76,87% upraveného rozpočtu, tzn. 193 473 tis. Kč a také nedočerpáním finančních prostředků, které městská část Praha 6 obdržela za daň z příjmu právnických osob za rok 2014, což bylo 72 744 tis. Kč, tzv. vratka daně.

O rok později, v roce 2016, byl nižší schodek čerpání oproti upravenému rozpočtu způsoben nízkým čerpáním kapitálových výdajů, které byly čerpány pouze na 65,51%

upraveného rozpočtu, což bylo 227 997 tis. Kč, a dále nedočerpáním finančních prostředků, které Praha 6 obdržela za daň z příjmu právnických osob za rok 2015 (26 443 tis. Kč) – vratka daně.

V roce 2017 byl přebytek hospodaření oproti upravenému rozpočtu způsoben nízkým čerpáním kapitálových výdajů, kdy kapitálové výdaje byly čerpány pouze na 41,29% upraveného rozpočtu, což vytvořilo sumu 381 141 tis. Kč.⁶⁴

Co se týče oblasti **infrastruktury**, městská část Praha 6 vytváří podmínky pro takové dopravní chování, které městskou část může zatížit přijatelným způsobem. Cílem Prahy 6 je podporovat dopravní mix, v němž má každý dopravní prostředek své místo a jenž nabízí vysokou mobilitu současně s respektem k životnímu prostředí a kvalitnímu veřejnému prostoru. Do budoucna se snaží podpořit také modernizaci železniční trati Praha – Kladno s odbočkou na letiště. Dále se snaží prodloužit tramvajovou trať z Podbaby do oblasti Suchdola a vybudovat tramvajové trati Divoká Šárka – Dědina s vyloučením negativních vlivů na oblast Dědiny a Liboce. Požaduje vedení linek MHD tunely Městského okruhu, umožňující rychlé spojení Prahy 6 s Prahou 5 a Prahou 8, a prosazuje praktické pěší lávky nad křižovatkou Malovanka. Na základě koncepčního dokumentu rozvíjí neustále cyklistickou a pěší dopravu. Stále zvyšuje počet rezidentních parkovacích míst a prosazuje záchytná parkoviště u železničních stanic.

V oblasti **školsví** dbá Praha 6 na kvalitu vědomostí a na osobnostní rozvoj žáků a podporu moderních trendů ve formách i metodách vzdělávání včetně alternativních vzdělávacích programů. Nezanedbatelnou součástí kvalitního školství na Praze 6 jsou i školy a školská zařízení, které nejsou MČ zřizovány, ale se kterými je posilňována spolupráce v oblasti vzdělávacích a volnočasových akcí. Praha 6 vnímá školy jako přirozená centra komunitních aktivit pro studenty a další občany Prahy 6. Podporuje cizojazyčné vzdělávání včetně realizace dotačního programu „Jazyková šestka“ s dotací

⁶⁴ Rozhovor s Ing. Petrem Šimsou

výuky cizího jazyka pro děti v posledním roce před nástupem povinné školní docházky a ve spolupráci s Letištěm Praha, a. s., podporuje program „Otevřený svět“. Podporovány jsou dále podmínky škol v oblasti kapacitní, ekonomické, provozní i stavebně technické. Praha 6 se snaží prohlubovat zahraniční spolupráci a partnerství škol, dále podporuje i talentované a znevýhodněné žáky.

Pro naplnění oblasti *sportu a volnočasových aktivit* má Městská část Praha 6 výborné podmínky, jelikož má k dispozici mnoho sportovišť nacházejících se v areálech sportovních klubů a areálech škol či v tělovýchovných jednotách. Praha 6 pomáhá této oblasti pomocí dotačních programů a podporuje tradiční i nové subjekty především s důrazem na aktivitu dětí a mládeže. Podporuje nabídky víkendových volnočasových a sportovních akcí zaměřených na rodiny s dětmi, sportovní činnosti zdravotně postižených občanů a snaží se navyšovat finanční prostředky na tyto akce.⁶⁵ Mezi nejtradičnější volnočasové akce pořádané již několik let na území městské části Praha 6 patří akce Čarodějnice, jejíž návštěvnost se pohybuje v řádech tisíců. Dalšími známými a zajímavými volnočasovými akcemi jsou Ladronkafest nebo Halloween. V rámci rozšíření a podpory sportovních a volnočasových aktivit bylo v prosinci 2016 pořízeno mobilní ledové kluziště, které je od té doby každou zimu instalováno a provozováno v prostoru farmářských trhů na Vítězném náměstí. Také se podařilo ve spolupráci s Magistrátem hlavního města Prahy přesunout běžkařský okruh z Velké Chuchle na předpolí obory Hvězda. Další formou podpory sportu a volnočasových aktivit je program Aktivní město, díky kterému je rodinám s dětmi poskytován finanční příspěvek na sportovní a volnočasovou činnost dětí. V roce 2017 byla podepsána smlouva na vytvoření projektové dokumentace pro dostavbu areálu Petynka. Nově vznikl i program s názvem Senior & handicap sport na Šestce. Program podporuje pravidelné i jednorázové akce pro seniory nad 60 let a pro handicapované občany Prahy 6.

⁶⁵ Programové prohlášení rady městské části Praha 6 2014 – 2018. *Praha6.cz* [online].

Zahraniční spolupráci se snaží Praha 6 velmi aktivně. Mezi partnerská města Městské části Prahy 6 patří Bayreuth, Vídeň 14 – Penzing, Roncegno Terme, Drancy, Sankt-Petěrburg, Poreč, Ružomberok a Antalya - Muratpaşa. Nejnovější memorandum vzniklo v roce 2015. Bylo podepsáno s tureckou Antalya - Muratpaşa. Cíl spolupráce a přátelství se týká oblasti komunální správy, sportu, kultury, životního prostředí a dopravy. Prosperita a rozvoj jsou též nástroji cílů. Další partnerství vzniklo v roce 2013 se slovenským Ružomberkem. Partnerství spolupracuje na rozvoji v oblasti kultury, sportu a vzdělávání mládeže. Podporuje výměnné pobyty aktivních seniorů a má za úkol si předávat zkušenosti související s výkonem samosprávy. Memorandum vyjadřuje i zájem uchovávat jazykovou a kulturní blízkost obou národů. Další mladé partnerství, spolupráce a přátelství vznikly s chorvatským Porečem a bylo podepsáno v roce 2012. Mladé partnerství rozvíjí spolupráci v oblasti kultury, sportu, vzdělávání mládeže a podnikání a vzájemného si předávání zkušeností souvisejících s výkonem samosprávy. Osmiletá spolupráce trvá od roku 2010 s ruským obvodem Sankt-Petěrburg hlavně v oblasti školství. Memorandum o spolupráci a přátelství mezi Městskou částí Praha 6 a německým městem Bayreuth bylo podepsáno roku 2008. Spolupráce je činná v oblasti kultury, sportu, vzdělávání, sociální práce a komunální problematiky. Memorandum s 14. vídeňským okrskem Penzing bylo podepsáno též v roce 2008. Spolupráce se rozvíjí v oblasti kultury, dopravy a životního prostředí. V roce 2006 bylo podepsáno memorandum o spolupráci s francouzským městem Drancy. Partnerství rozvíjí především spolupráci v oblasti kultury, municipální správy, sociální politiky, životního prostředí, a podporuje výměnné a studijní pobyty dětí. Memorandum se severoitalským lázeňským třítisícovým městem bylo podepsáno v roce 2005. Spolupráce je rozvíjena v oblasti kultury, školství a turismu.⁶⁶

Praha 6 je nejen městskou částí s největší plochou zeleně v hlavním městě, ale i tradičně jedna z **nejkulturnějších** částí Prahy. Základním pilířem jsou tři profesionální scény, které svým významem značně přesahují hranice městské části. Jsou to Divadlo

⁶⁶ PARTNERSKÁ MĚSTA. *Praha6.cz* [online].

Spejbla a Hurvínka na Dejvické třídě, téměř naproti velmi úspěšně působí Divadlo Semafor v čele s legendou hercem a zpěvákem Jiřím Suchým a v Zelené ulici sídlí Dejvické divadlo, které během svého 25letého působení získalo mnoho cen Thálie, Českých lvů, cen Alfreda Radoka a to, že je vynikající dosvědčuje stále jeho vyprodaná scéna. Všechny tři divadla MČ Praha 6 podporuje zvýhodněným nájmem i přidělením kulturních dotací.

Dalšími kamennými kulturními centry jsou Pelléova vila v Bubenči, kde probíhají pravidelné výstavy, kulturní akce, přednášky i aktivity pro seniory. Historický objekt Písecké brány nabízí celoroční výstavní činnost, koncerty a další společenské akce. Ve čtvrti Břevnov je nositelem kultury Kulturní centrum Kaštan, kde je mimo stálé expozice Muzea Poprocku denně bohatý program pro všechny vrstvy obyvatel Prahy 6. Jsou to pohádky pro děti, koncerty, divadelní představení, přednášky, výstavy. V podkroví památkově chráněného objektu působí umělecká dílna. Tato střediska kultury rovnoměrně rozložená po celém území Prahy 6 jsou podporována zvýhodněným nájmem a přidělováním dotací v oblasti kultury i volného času.

Velmi významným přínosem městské části pro podporu kulturního dění je rozdělení několika milionů korun ročně v dotačních řízeních. Zapsané spolky, agentury, sokolové i fyzické osoby se mohou dvakrát ročně ucházet o dotaci na projekty pro veřejnost Prahy 6 do výše 500.000 Kč, ať již na jeden projekt či v součtu na několik projektů. Způsob posuzování žádostí je transparentní, kulturní komise doporučuje k finančnímu ocenění jednotlivé žádosti Radě městské části a ta následně ke schválení zastupitelstvu.

Městská část pořádá také tradiční velké kulturní akce, které pro svůj rozsah vyžadují součinnost veřejné správy. Jsou to např. Opera v přírodním divadle Šárka, rekonstrukce bitvy na Bílé hoře nebo hudební festivaly v oboře Hvězda ve spolupráci s Památníkem národního písemnictví.⁶⁷

⁶⁷ Rozhovor s PhDr. Janem Hrubešem

4.1.4 Vztahy města k Praze 6

Vztahy Magistrátu a městských částí jsou dle politických subjektů a úředníků Prahy 6 komplikované. Městská část bojuje za to, aby mohla od hlavního města převzít více kompetenčních oblastí. Jedná se o oblasti, se kterými jsou občané v nejbližším kontaktu. Nejlepším příkladem je parkování v Praze 6. Praha 6 má v programovém prohlášení uvedeno to, že bude rozšiřovat zóny placeného stání na svém území s podmínkou vybudování záchytných parkovišť. Praha 6 je pro vybudování záchytného parkoviště, např. u obchodního domu Šestka, nicméně Magistrát situaci neřeší a dostává tak zbylou zúčastněnou stranu do slepé uličky. Východiskem by bylo, že by tato kompetence přešla z města na městskou část a Praha 6 by tak mohla začít plnit programové prohlášení tak, aby vyhovovalo co nejvíce občanům Prahy 6. Dalšími příklady jsou zvýšení příspěvku na občana, resp. zvýšení dotací dle počtu obyvatel a obvodu. Do kompetence by dále měla mít svěřenou péči o zeleň, smogová opatření či péči o místní komunikace a chodníky, konkrétně linky MHD, dobudování vnějšího okruhu a v návaznosti vnitřního okruhu, spojení centra s letištěm pomocí metra a Buštěhradské dráhy, dopravní situaci na Vítězném náměstí, ve Svatovítské ulici, ulici Generála Píky či na Břevnovské radiále.⁶⁸

4.1.5 Shrnutí

Městská část Praha 6 je v socioekonomické oblasti velmi rozvinutá, dalo by se říci jedna z nejrozvinutějších městských částí v Praze. Dopravní dostupnost a občanská vybavenost je na Praze 6 na vysoké úrovni. Praha 6 nikdy neměla problém ani s nezaměstnaností. Řadu věcí by radši Praha 6 řešila nezávisle na Magistrátu hl. m. Prahy, je tak značně finančně a pravomocně závislá na Magistrátu.

⁶⁸ Rozhovor s Ivanou Dufkovou

4.2 Šestková politika

4.2.1 Komunální politika v Praze 6

I když je městská část Praha 6 pouze městskou částí, počtem obyvatel, rozlohou i politikou se dá přirovnat k okresům. Její politika je specifická tím, že si dlouhodobě drží pravicový náhled na politiku. Má úzkou spolupráci s velvyslanci jednotlivých zemí, jelikož převážná část sídlí na jejím území.

Politické subjekty působící v Praze 6 a částečně i zaměstnanci Úřadu městské části Praha 6 se chovají a pracují dle Jednacího řádu. Členové zastupitelstva, tedy předsedové zastupitelských politických klubů se schází před zasedáním zastupitelstva v rámci politického grémia, které pravidelně před zasedáním svolává starosta. Politické grémium slouží pro starostu jako indikátor toho, jak budou jednotlivé kluby na zastupitelstvu vystupovat a hlasovat. Mělo by být pro starostu přínosem, že bude vědět zejména to, jak bude hlasovat opozice. Opozice má na politických grémiích možnost dosáhnout úpravy návrhu usnesení pro zastupitelstvo, což může být pro starostu či předkládajícího signálem, že návrh usnesení nemusí být odhlasovatelný. Rozhodovací mechanismy na Praze 6 se neliší od rozhodovacích mechanismů na Magistrátu.⁶⁹

4.2.2 Polistopadové období

V polistopadovém období vzniklo Občanské fórum, které zároveň v prvních svobodných volbách zvítězilo. Starostou Prahy 6 ve volebním období 1990-1994 byl zvolený Mgr. Jiří Hermann, který byl původně bez politické příslušnosti.

V letech 1992 – 1993 se Občanské fórum rozpadlo a vznikla nová pravicová Občanská demokratická strana. Vedle ODS vzniká i druhá silná pravicová strana Občanská demokratická aliance, která se též dostala k moci od vládních špiček po komunální sféru. Charakteristické je, že tyto dvě velmi podobně ideologické strany nikdy k sobě nenašly cestu, naopak.

⁶⁹ Rozhovor s PhDr. Helenou Briardovou

V následujících komunálních volbách v roce 1994 zvítězila ODS. Strana na území Prahy 6 vítězí na dlouhá léta a během nich se vyprofilovalo několik výrazných osobností, např. Ing. Jan Zahradil, MUDr. Pavel Bém, Mgr. Tomáš Chalupa, Ing. Marie Kousalíková, Ing. Jan Kocourek a další, kteří postupují v politickém životě do nejvyšších pater.

Starostou se stal její představitel Petr Boček. Devítičlenná rada byla tvořena kromě členů ODS i zástupci dalších pravicových stran, a to ODA a KDU-ČSL.

ODS zvítězila i v následujících komunálních volbách v roce 1998. Starostou se stal MUDr. Pavel Bém. Rada byla od počátku tohoto volebního období tvořena členy ODS a Uní svobody. Zhruba po dvou letech byli svobodní vystřídáni sociálními demokraty a poslední potřebný hlas byl doplněn jedním nezávislým poslancem.

Tabulka č. 3 – Koalice městské části Prahy 6 od r. 1990 do r. 2006

1990-1994	1994-1998	1998-2002	2002-2006
Občanské fórum	ODS	ODS	ODS
	ODA	US	US
	KDU - ČSL	v roce 2000 KDU - ČSL	KDU - ČSL
			ČSSD

Zdroj: rozhovor s Naděždou Chupáčovou, vlastní zpracování

4.2.3 Subjekty od roku 2006

Starostou Prahy 6 byl zástupce z politické strany ODS, Mgr. Tomáš Chalupa, který byl zvolen již podruhé (v letech 2002-2006 působil jako starosta též). Kompetence Mgr. Chalupy byly zastupovat MČ Praha 6 navenek, zodpovídat za koordinační a koncepční činnost v oblasti územního rozvoje, bezpečnosti, investiční politiky a zahraničních vztahů. Dále stanovoval strategii nakládání s majetkem, zodpovídal za oblast evidence, pojištění majetku a inventarizace a v neposlední řadě zodpovídal za koordinační činnost v oblasti správy majetku svěřeného MČ Praha 6. Jeho koaličními zástupci byly prof. Ing. Jiří Fárek,

CSc. (ODS) a Bc. Jan Záruba (ODS), kteří zastupovali starostu v době jeho nepřítomnosti. Dále radu tvořily PhDr. Ondřej Balatka a Ph.D. (ODS), Bc. Ingrid Kejkrtová (bez p.p.). Neuvolněnými členy byly MUDr. Věroslav Gebouský (ODS), MUDr. Ivan Juliš (ODS), CSc., Ing. Jiří Lála (ODS) a Ing. Marie Kubíková (ODS). Neuvolněnou členkou ZMČ, která nebyla součástí rady byla paní Ing. Kateřina Chalupová.⁷⁰

Tabulka č. 4 - Výsledky komunálních voleb v roce 2006 na území Prahy 6

Číslo	Strana	Počet hlasů	v %	Počet mandátů
1	SNK	120 953	7,09	3
2	ODS	970 564	56,89	28
3	ČSSD	237 808	13,93	6
4	KDU-ČSL	66 244	3,88	0
5	KSČM	162 511	9,52	4
6	SZ	143 034	8,38	4

Zdroj: volby.cz, vlastní zpracování

4.2.4 Volební období 2010-2014

Ve volebním období v letech 2010 – 2014 byl již pokles zástupců z ODS v zastupitelstvu, ale do většiny potřebovala ODS pouze pár hlasů. Nakonec uzavřela koalici s ČSSD, se kterou měla dobré vztahy již z minulých volebních období.⁷¹

Po dvou volebních obdobích se starostkou stala Ing. Marie Kousalíková (ODS). Zastupovala městskou část navenek, plnila veškeré funkce vyplývající ze zákona č.131/2000 Sb., zodpovídala za koncepci "otevřené radnice", za finanční a investiční politiku, za přípravu rozpočtu a rozpočtové hospodaření a za oblast zdravotnictví. Zástupci starostky byly JUDr. Štěpán Stupčuk (ČSSD), Ing. René Pekárek CSc. (ČSSD) a Bc. Jan Záruba (ODS).

⁷⁰ ZASTUPITELSTVO MČ. *Praha6.cz* [online].

⁷¹ Rozhovor s Ing. Jiřím Lálou

Tabulka č. 5 - Výsledky komunálních voleb v roce 2010 na území Prahy 6

Číslo	Strana	Počet hlasů	v %	Počet mandátů
1	ČSSD	265 744	16,46	8
2	SZ	125 816	7,79	4
3	ODS	666 014	41,27	21
4	TOP 09	309 806	19,19	9
5	KSČM	124 958	7,74	3

Zdroj: volby.cz, vlastní zpracování

4.2.5 Volební období 2014-2018

V komunálních volbách v roce 2014 nastal velký zvrat. Strana ODS byla po patnácti letech vystřídána stranou TOP 09, která uzavřela koalici se stranou ANO 2011, Starostové a nezávislí, KDU-ČSL a Zelenými, kteří se však neřídili koaliční smlouvou a tak byli nahrazeni ČSSD. Starostou Prahy 6 byl zvolen Mgr. Ondřej Kolář, jeho radničními partnery jsou Ing. Jaromír Vaculík (TOP 09), Ing. Milena Hanušová (TOP 09), Ing. arch. Eva Smutná (TOP 09), Ing. arch. Martin Polách (ANO), Ing. Roman Mejstřík (ANO), Ing. Mgr. Libor Bezděk (neuvolněný radní, STAN), Zdeněk Hořánek (ANO), Mgr. Jan Lacina (STAN) a MUDr. Marián Hošek (KDU-ČSL, uvolněný zastupitel, účastní se Rady s poradním hlasem). Ing. René Pekárek, CSc. (ČSSD) není členem Rady městské části, ale má právo poradního hlasu a je předsedou Kontrolního výboru.

Tabulka č. 6 – Výsledky komunálních voleb v roce 2010 na území Prahy 6

Číslo	Strana	Počet hlasů	v %	Počet mandátů
1	TOP 09	283 541	20,57	11
2	ODS	174 349	12,65	6
3	KDU-ČSL	73 289	5,31	2
4	SZ	151 440	10,98	6
5	KSČM	93 546	6,78	3
6	STAN	129 217	9,37	5
7	ČSSD	114 013	8,27	4
8	ANO 2011	208 991	15,16	8

Zdroj: volby.cz, vlastní zpracování

Mgr. Ondřej Kolář je uvolněným členem pro výkon funkce starosty. Vystudoval mediální studia na Fakultě sociálně věd Univerzity Karlovy a práva na Západočeské univerzitě v Plzni, kde studoval sedm let vzhledem k tehdy probíhající aféře. Předtím, než Mgr. Kolář začal působit jako starosta na městské části Praha 6, pracoval ve velké mezinárodní advokátní kanceláři a předtím, než byl zvolen starostou, působil jako tajemník pro Karla Schwarzenberga. Do politiky se Mgr. Kolář připlctl, jelikož jeho tatínek byl diplomat a jeho práce úzce souvisela s politikou, tudíž v domácím prostředí probíhala neustále politická diskuze. V době, kdy otec dělal velvyslance v Rusku, byla nabídnuta Mgr. Kolářovi funkce tajemníka pro K. Schwarzenberga. V období, kdy na ministerstvu působil, doutnala situace v politickém klubu TOP 09 na území Prahy 6 a K. Schwarzenberg pověřil Mgr. Koláře, aby se celou situací zabýval a vyřešil ji. Tak se postupně a nechtěně dopracoval až do funkce starosty, o čemž do detailu budu psát v kapitole politické subjekty na Praze 6.

V jeho gesci je zastupovat Městskou část navenek, zodpovídat za právní a zahraniční vztahy, zodpovídat za informační technologie a v neposlední řadě plní funkce vyplývající ze zákona č. 131/2000 Sb. a i dalších právních předpisů, které jsou v podmínkách Městské části Praha 6 a nejsou v kompetenci jiných osob.

Koaliční smlouva

Koaliční smlouva koaličních partnerů v volebním období 2014-2018 obsahuje programové priority a programová prohlášení v následujícím znění: *„otevření se veřejnosti, spolkům, vládním a nevládním organizacím, zvýšení transparentnosti radnice, provádění kontroly nakládání s majetkem a hospodaření městské části, provádění kontroly výhodnosti a možnosti vypověditelnosti smluv uzavřených v minulých volebních obdobích, snižování nákladů na služby při zachování jejich kvality, hospodárné nakládání s obecním majetkem, vytvoření koncepce územního rozvoje, závazných podkladů pro regulace zástavby, aktivní řešení dopravní situace na území MČ a podpora takových řešení, která nebudou MČ nadměrně zatěžovat, ochraně zelených ploch a životního prostředí městské části, udržení kvality života v městské části, zvyšování bezpečnosti a aktivní předcházení krizovým situacím a podpora vzdělávání a kultury“⁷².*

Opozičními politickými subjekty jsou KSČM, Zelení a ODS. Nejvíce mandátů má tradičně ODS.

Ve volebním období 2014 – 2018 byl zřízen tzv. etický kodex zastupitele. Každý zastupitel městské části Praha 6 má možnost ho podepsat. Je to veřejné prohlášení, ve kterém se jedná v podstatě o slib, který zastupitel dává společnosti a občanům, kteří v něj vložili důvěru a zvolili ho. Obsahuje Preambuli, která je obecným prohlášením o tom, že zastupitel vnímá svoji funkci jako veřejnou službu občanům, hlásí se k morální a právní odpovědnosti po dobu výkonu mandátu. Další částí jsou obecná pravidla, ve kterých zastupitel prohlašuje, že bude dbát na to, aby vykonával svoji funkci aktivně a bezúhonně v souladu s ústavním pořádkem, se zákony a právními předpisy České republiky. Funkci vykonává objektivně, kvalifikovaně a s ohledem na zájmy a potřeby městské části Praha 6. Zavazuje se k tomu, že nesmí uzavírat dohody, které ho zavazují jednat či hlasovat v soukromém zájmu jiných osob, vyjma uzavření koaliční smlouvy. Druhou částí etického kodexu je poskytování informací. Zastupitel prohlašuje, že bude vykonávat svůj mandát

⁷² KOALIČNÍ SMLOUVA. *Praha6.cz* [online].

pod veřejnou kontrolou a tudíž je povinen poskytovat veřejnosti informace související s výkonem jeho mandátu s výjimkou těch, které podléhají zvláštní ochraně v souladu s právními předpisy. Zároveň neposkytuje a chrání ty informace, jejichž ochranu chrání zákon. Nemá právo na to uvádět veřejnost, ostatní zastupitele ani zaměstnance Úřadu městské části Praha 6 v omyl. Část třetí nese název Oznámení o činnostech zastupitele, popř. manžela/manželky, registrovaného partnera/registrované partnerky zastupitele. Zastupitel prohlašuje, že vykonává činnosti či provozuje osobní aktivity ve spolcích a iniciativách, které jsou součástí grantů či jiné finanční pomoci od městské části. Činnost, kterou vykonává (např. SVJ, spolky), vystupuje jako právnická osoba. V článku 4 prohlašuje, že podává informace o svém ročním souhrnu, který obsahuje jmenovitý přehled odměn a náhrad ušlé mzdy. Tento souhrn předá jednou ročně předsedovi Mandátového výboru prostřednictvím oddělení volených orgánů Kanceláře městské části Prahy 6 vždy k poslednímu lednu následujícího roku. Článek 5 jedná o střetu zájmů a neslučitelnosti funkce. Jednou z nezbytně důležitých prohlášení je zamezit tomu, aby došlo ke střetu soukromého a veřejného zájmu. Zastupitel se tudíž drží takového jednání, které by přineslo jednostrannou a neoprávněnou výhodu jemu či jeho rodinnému příslušníkovi nebo osobě blízké. Článek 6 se týká přijímání darů či jiných pozorností a služeb. Jak již plyne z názvu, zastupitel musí odmítat výhody, úsluhy, dary a jiná zvýhodnění, která jsou mu v souvislosti s jeho výkonem mandátu nabízena. Další částí v článku 7 potvrzuje zastupitel Kontrolní postupy, kdy v případě porušení tohoto kodexu je pověřen šetřením Mandátový výbor na návrh zastupitele či občana. Výsledky každého šetření Mandátového výboru se projednává na zasedání zastupitelstva. Při závažném porušení etického kodexu může být zastupitel odvolán ze své funkce v Radě městské části či v Zastupitelstvu městské části. Předposledním článkem 8 je závěrečná ustanovení, kterým zastupitel prohlašuje, že se ztotožňuje s tímto etickým kodexem a že se bude řídit jeho ustanoveními. Článkem 9 se jmenuje účinnost tohoto kodexu, který jí nabývá schválením Zastupitelstva městské části.

4.2.6 Zájmové sdružení a spolky v Praze 6

Občanské spolky a sdružení oslovily na podzim roku 2015 politickou reprezentaci Prahy 6 s nabídkou spolupráce a s cílem přinést do rozhodování městské části Praha 6 novou energii, podněty a znalost. Cílem byl posun rozhodování co nejbližší občanovi Prahy 6. Nabídka byla radnicí Prahy 6 přijata. Veřejnost se snaží zapojovat do rozhodování současné i budoucí podoby městské části v souladu s programovým prohlášením. Dlouhodobé cíle jsou totiž shodné s jednotlivými body v programovém prohlášení. Základním a nejdůležitějším bodem pro občanskou participaci je otevřenost Úřadu městské části Praha 6. Dalšími tematickými okruhy jsou srozumitelnost vize rozvoje Prahy 6, zdravé životní prostředí a městský prostor, doprava či mezilidské vztahy.

Nejviditelnějšími sdruženími v Praze 6 jsou Zelený Břevnov o.s., Spolek Šárcecké údolí, Spolek Talichova, Spolek Pod Bořislavkou, Praha 6 ztrácí tvář, Libocké občanské sdružení, Spolek Via Praha 6, Spolek Pro Břevnov, Občané za svá práva, Občané proti hluku a emisím, Spolek břevnovských živnostníků o.s., Český svaz včelařů, Asociace pro podporu vzdělávání, Centrum české historie, o.p.s, Občanské sdružení Hanspaulka a Občanské sdružení Pro Hanspaulku.

Mezi nejznámější projekty sdružení a spolků patří:

- Projekt zvýšení přehlednosti a informační hodnoty webu Prahy 6, který má za cíl ulehčit občanovi Prahy 6 vyhledávat informace na webu Prahy 6,
- Nová koncepce polikliniky pod Marjánkou,
- Džbán a okolí přehrady Džbán,
- Rozšíření Ladronky,
- Zelený koridor Petřín – Hvězda, který by měl rozšířit areál Ladronku směrem na východ od Televizní věže, aby vznikl biokoridor spojující Petřín a oboru Hvězda,
- Doprava ve Staré Dejvické, Doprava po otevření tunelu Blanka, Omezení automobilů na Šárce, P+R na Dlouhé Míli,

- Podpora spolků provozujících rodinná a komunitní centra na Praze 6.⁷³

Možnosti participace občanů se všeobecně zlepšují. Jejich konkrétní možnosti jsou však stále závislé především na tom, do jaké míry příslušný gesční radní uznává veřejnost jako relevantního partnera. Během období, kdy byla v koalici např. Strana zelených (2014–2015), se podařilo prosadit, aby v komisích Rady městské části byli přítomni i zástupci spolků a občanských iniciativ, jejich zastoupení však postupně klesá.⁷⁴

⁷³ SPOLKY A PARTICIPACE. *Http://praha6.org* [online].

⁷⁴ Rozhovor s Mgr. Petrem Píšou

5 Výsledky a diskuse

5.1 Političtí aktéři a jejich vztahy

Městská část Praze 6, jakožto druhá největší městská část disponuje politikou, která je blízká svoji podobou politice celostátní, včetně poměrně širokého politického spektra. Má i své velké osobnosti, které jsou tvářemi různých politických stran a hnutí. Mezi ně patří senátor Jiří Růžicka, ředitel gymnázia Jana Keplera, dále poslanec za minulé volební období JUDr. Štěpán Stupčuk či Jiří Dolejš, který je místopředsedou politické strany KSČM.

5.1.1 Občanská demokratická strana

Občanská demokratická strana vznikla jako politická strana dne 21. 4. 1991 a hned při následujících komunálních volbách v listopadu 1994 získala post starosty na Praze 6 (Petr Boček).

Politický klub ODS vznikl na počátku 90. let. Strana ODS dominovala několik volebních období na Praze 6. Předsedou politického klubu ODS je Mgr. Jakub Stárek. Předsedou zastupitelského politického klubu ODS je Ing. Jiří Lála, který do strany vstoupil v roce 2003 a v roce 2006 poprvé kandidoval do zastupitelstva. Po posledních volbách v roce 2014, kdy strana skončila poprvé v opozici, se stal předsedou zastupitelského politického klubu.

Největším problémem toho, že ODS ztratila sílu na Praze 6 je to, že upadla celorepublikově ve vazbě na skandály, které ve straně proběhly, viz kauza Petr Nečas a Jana Nečasová (bývalá Nagyová) pár měsíců před volbami. Vnitřně probíhala debata, kdo by měl být nástupcem na místo lídra ODS po poslední významné osobnosti Mgr. Tomáše Chalupy, který odešel na pozici ministra životního prostředí. Ing. Marie Kousalíková neměla ambici stát se lídrem, tzn. ODS odložila výběr lídra a člověka, kterému budou věřit a který bude dělat správná rozhodnutí. Vedení Oblastního sdružení Prahy 6 převzal Luděk Fiala.

Po dlouhé době se stalo to, že na místo sdružení Střešovic, které vedl Mgr. Chalupa, vyhrálo sdružení Dejvic, Nebušic, Petřín a Hanspaulky s výsledkem získání nadpoloviční většiny hlasů a sestavily si kandidátní listinu dle svých představ. Jan Záruba jakožto dlouhodobý představitel ODS a radní Prahy 6 reagoval na tento výsledek tak, že jelikož nebyl zvolen jako lídr, vzdal se politické činnosti díky svým zájmům a práce, která ho bude bavit více než politika. Tím pádem se kandidátní listina z části rozpadla.⁷⁵

Po tvorbě kandidátní listiny v roce 2014 se následně několik předních zástupců ODS odhlásilo a přešlo na kandidátní listiny konkurenčních menších stran. Žádná z těchto stran se však do zastupitelstva nedostala a neexistuje ani nyní.⁷⁶ Podle předsedy Oblastního sdružení ODS pro Prahu 6 Mgr. Jakuba Stárka „přeběhlo“ několik členů po tomto skandálu do politické strany Pro Prahu. První takový případ nastal u zastupitelky MČ Praha 6 Hany Podubecké, která byla i hlavní tvář strany Pro Prahu. Dále to byla např. radní pro kulturu Veronika Vymětalová.⁷⁷

Za své největší úspěchy považuje nesčetně projektů a činností, pod jejichž vytvořením je podepsaná, také pravděpodobně díky tomu, že měla jednu z největších výhod – čas a to dvě celá desetiletí. Konkrétně je to projekt Ladronka, Vila Kajetánka, a mnoho dalších. Nejvíce se ale ODS pyšní tím, že dokázala v lidech vzbudit představu toho, že Praha 6 je považována za nejlukrativnější a nejprestižnější městskou část, což se promítlo i do toho, že se občanům zvýšila hodnota nemovitostí a že podoba města vyvolala pocit měst severského typu. V období dvaceti let tedy ODS podtrhávala představu, že lidé žijí v čistých, krásných prostorech a že jejich městská část je lepší než ostatní pražské čtvrtě. Nicméně těchto 75 tisíc voličů při komunálních volbách nevychází z toho, že se se starostou a členy zastupitelstva setkají při dennodenních problémech a záležitostech, nýbrž vychází z toho, co slyší v médiích a víc je takto poměrně vysoká politika nezajímá.

⁷⁵ Rozhovor s předsedou Oblastního sdružení ODS pro Prahu 6 Mgr. Jakubem Stárkem

⁷⁶ Písemná korespondence s Ing. Jiřím Lálou

⁷⁷ Rozhovor s Mgr. Jakubem Stárkem

Kandidátní listina je tvořena uvnitř Oblastního sdružení ODS pro Prahu 6. Oblastní sdružení ODS Prahy 6 je rozděleno na 7 menších sdružení – Místní sdružení (dále MS) ODS Břevnov, MS ODS Dejvice, MS ODS Hanspaulka – Baba, MS ODS Nebušice, MS ODS Petřiny, MS ODS Střešovice a MS ODS Suchdol⁷⁸. Toto sdružení má počátkem roku 2018 zhruba 190 členů (před deseti lety to bylo o 50 více). Tato sdružení mezi sebou uzavírají koalice o tom, kdo bude uvnitř sdružení zvolen, což funguje stejně jako velká politika s tím rozdílem, že se to odehrává na malém spektru. Největší sdružení má cca 50 členů, druhé největší 40, nejmenší sdružení má i 6 členů. Každý z těchto místních spolků si zvolí svého kandidáta na lídra a k tomu kandidáty nominované na další pořadová místa v kandidátní listině dle toho, jakou mají ambici. Následně se pod patronací předsedy Oblastního sdružení tedy Mgr. Stárka sejdou předsedové místních sdružení a řeší to, jaká je nejlepší strategie sestavení kandidátní listiny a který kandidát z jakého sdružení je kvalifikačně vhodný. Z této živé diskuze vznikne určitá představa, jakou podobu by kandidátní listina měla mít. Dalším krokem je setkání Oblastního sněmu. V oblastním sněmu zasedá proporčně každý třetí člen z Oblastního sdružení ODS pro Prahu 6, tzn. zhruba 60 lidí, kteří reprezentují jednotlivá místní sdružení. Jsou mezi nimi i kandidáti, kteří se představí, lídři řeknou svoji vizi, proč chtějí být zvoleni právě oni. Nejdříve se zvolí lídr a poté se dovolují další kandidáti. V případě, že nezasedá oblastní sněm, zasedá Oblastní rada, jejímž předsedou je Mgr. Stárek. Jeho předchůdci byli Pavel Bém, Jan Zahradil, Tomáš Chalupa a Luděk Fiala. Tento mechanismus vychází ze stanov, které vznikly historicky na počátku 90. let a do kterých z většiny části přispěl zakladatel ODS a bývalý prezident Václav Klaus. Je vhodný pro městské části, protože Oblastní sněm je politicky paralelní orgán k zastupitelstvu městských částí, Oblastní rada má protiváhu v zastupitelském politickém klubu. Oblastní rada byla dříve 13ti-členná, Mgr. Stárek v návaznosti na nižší počet členů strany snížil počet členů oblastní rady na 9, v nichž je zastoupen každý z místních sdružení plus předseda.

⁷⁸ OBLASTNÍ SDRUŽENÍ PRAHA 6. *Ods.cz* [online].

Plánem ODS do dalšího volebního období je vyhrát volby. Krom toho, že zastupitelé se aktivně účastní zasedání zastupitelstva, mají i relativně vysokou aktivitu na sociálních sítích. Po celou dobu tohoto opozičního období vytvářeli členové klubu ODS různé veřejné akce jako např. Grosseto, Buštěhradská dráha, Den mobility pod organizací Petry Kolínské. V celém období také rozdávají různé letáky, aby potenciální voliči zaznamenali jejich historicky dlouhodobou a permanentní aktivitu. ODS byla zaznamenána i v rámci předvolební kampaně do senátu, kdy kandidoval otec předsedy Mgr. Stárka František Stárek.

Předpoklady a vize politického klubu ODS v návaznosti na říjnové parlamentní volby v roce 2017, kdy se na Praze 6 umístili na prvním místě Piráti, na druhém ANO, na třetím TOP 09, na čtvrtém místě ODS (která měla o 300 hlasů méně než TOP 09, o 520 hlasů méně než absolutní vítěz) jsou takové, že ODS má stoupající tendenci, TOP 09 ve stejném trendu ztrácí své voliče, přičemž lze vyloučit, že tyto dvě strany mají stejnou sortu voličů. ODS má možnost získat zpět voliče na úkor hnutí ANO, zatímco TOP 09 přichází o své voliče na úkor Pirátů. Historicky vypadal trend politických subjektů na Praze 6 tak, že 60% subjektů tvořila pravice, 20% subjektů, které reprezentovaly levicové spektrum a 20% byly protestní strany. V současné době má pravicové spektrum 35% svůj podíl, levice zastává 15% a 50% dominují protestní strany.

Ten, kdo se umístí na prvním místě po rozdělení proporčních hlasů na zastupitelské mandáty, bude mít morální právo na to mít starostu ze svých řad. V tuto chvíli tedy podle Mgr. Stárka se hraje o to, kdo se udrží v této silné čtyřce na podobných mandátech. Pravděpodobný je tedy vznik trojkoalice, a při jejímž sestavení záleží na programu jednotlivých stran a hnutí. Sympatie s nynějším starostou Mgr. Kolářem nejsou nijak emočně výrazné, nicméně podle názoru ODS je starosta ve funkci nerad a nebaví ho starostování ve srovnání s předešlými starosty (Pavel Bém, Tomáš Chalupa, Marie Kousalíková) od počátku 90. let, kteří měli tendenci velmi silného patriotismu. Tak by rádi viděli i chování nástupce, o kterém se začne rozhodovat po říjnových komunálních volbách v roce 2018.

5.1.2 Komunistická strana Čech a Moravy

Tato strana vznikla v České republice na počátku 90. let 20. stol. a na politickou scénu na Praze 6 se dostala ihned po prvních komunálních volbách své existence, ovšem zůstala až dodnes pouze v roli opoziční strany. Předsedkyní zastupitelského politického klubu KSČM na Praze 6 je PhDr. Helena Briardová, která je nejen členkou Zastupitelstva na městské části Praze 6, ale zároveň je zastupitelka na Magistrátu hl. m. Prahy). KSČM se v tomto volebním období nachází v opozici. Při sestavování koalice v roce 2014 nebyla komunistické straně nabídnuta koaliční spolupráce, tak jako to bylo na Praze 6 od počátku devadesátých let 20. století, nicméně zástupci vítězné strany TOP 09 diskutovali s každým z předsedů zvolených politických stran na Praze 6 a utvářeli si představu, jakou různé zvolené politické strany mají a rozebírali, co mohou od kterého klubu očekávat a vybírali si, se kterými politickými subjekty bude pro ně nejlepší možná spolupráce, se kterými partnery se nejvíce shodnou na tom, jak by obec měla fungovat a jakým směrem se ubírat. Nyní panují mezi KSČM a ostatními politickými subjekty velmi dobré osobní vztahy. Nejlepší vztahy po politické rovině má KSČM s ČSSD, částečně se Zelenými, ale dokáží se dohodnout na společném postupu i s ODS. V ostatních případech má KSČM problém se stranami z toho důvodu, že mají představu o vynakládání peněz, realizaci stavebních projektů. KSČM se neshodne konkrétně s těmi politickými stranami a hnutími, které upřednostňují zájmy investorů, kteří chtějí na Praze 6 postavit různé objekty a budovy, s tím, že na tom vygenerují vysoký zisk, bez toho aniž by se dívali na to, zda je to to, co občané v daném období potřebují, jelikož ne vždy developer myslí na to, zda je to ve prospěch občanů.

Největší úspěch pro komunistickou stranu v tomto volebním období je ten, že se v jednacím řádu podílela na prosazení zachovat možnost vyjádření všech občanů k zásadním projektům a zásadním usnesením a že se neomezil čas, který mají občané na to vyjádřit se k dané problematice v interpelacích. Další úspěch je ten, že se začalo s občany více diskutovat a komunikovat ve fázi příprav různých projektů. KSČM měla v programu a prosazovala zavedení participativního rozpočtování, tzn. občanská sdružení mají možnost rozhodovat o tom, na jaké projekty půjde určitá část financí z rozpočtu městské části. Na

počátku mandátu se začalo s částkou 1% z celkového rozpočtu a postupně se tato částka zvyšuje.

Předvolební kampaň strany KSČM v komunálních volbách je permanentní a kompaktní. Členové jsou stále ve styku s občany, vysvětlují ať už písemnou formou či na různých diskuzích, co se na zastupitelstvu děje a jak pracují jednotliví členové klubu KSČM. Při každé kampani veřejně vystupují zastupitelé městské části Praha 6 a mají možnost prezentovat politiku své strany nejen pro volby do parlamentu, do krajských zastupitelstev, ale i na lokální komunální úrovni. V otázce sestavování kandidátních listin se vše odvíjí od struktury politické strany. Existují interní organizace, které navrhuji ze svého okolí nebo středu typy na návrhy na kandidáty. Vybraní zástupci ze strany s nimi poté diskutují, a pokud jsou ochotní, zařadí je na kandidátní listinu, která se poté schvaluje na více úrovních. Pořadí se určuje na obvodních konferencích, v tzv. primárních volbách podle politicky orientačních předpisů jako je např. určité procento žen či mladých do 35 – 40 let. Podle těchto stanov se na prvních deseti místech na kandidátní listině postupuje. Jediným problémem souvisejícím s komunálními volbami je podle této levicové strany to, že se jich účastní příliš mnoho politických hnutí a stran a následně na to občané mají problém orientovat se v tom, koho budou volit.

Politický postoj strany KSČM k dotacím a grantům závisí zejména na postoji příslušných předkládajících k daným dotacím. Dotace, dříve granty se v minulých volebních obdobích projednávaly v příslušných komisích a výborech s absolutní znalostí věci, přičemž s definitivní platností rozhodovalo samozřejmě zastupitelstvo. Pokud jde o sociální věci, sport a volnočasové aktivity, tak návrh usnesení projde většinou vždy bez jakýkoli námitek, nicméně pokud jde o kulturu, tak v letošním roce došlo k výměně, kdy se vytvořila komise pro tyto dotace složená zejména z členů komise kulturní a ta navrhuje projekty, protože vždy přichází mnohem větší množství projektů, než je ze složky rozpočtu na kulturu vyčleněna, zde došlo k určitým rozporům, kdy komise navrhla projekty, ale jednotlivé kluby měly jiný názor, protože by komise měla posuzovat projekty podle kvality, kdežto na zastupitelstvu se posuzovala i společenská potřebnost projektu a i méně kvalitní projekt, který na druhé straně umožňuje život obce určité části, ve které se

realizuje a je tam potřebný. Zastupitelstvo pak dává návrhem úprav najevo, kde je potřeba podpořit jednotlivé projekty. Za stranu KSČM je třeba podporovat projekty, které mají vliv na výchovu mládeže, na seniory, které kladou důraz na vyšší aktivitu v určité čtvrti městské části. Tak na zastupitelstvu může díky korekci návrhů dojít ke změnám a jinému rozdělení peněz.⁷⁹

Co se týče realizace stavebních objektů, projekt modernizace Polikliniky pod Marjánkou, kde zastupitelstvo schválilo určitý typ projektu modernizace, ale poté se ukázalo, že občané i část opozice mají výhrady a nyní se na každém zastupitelstvu projednává tento bod, přála by si KSČM včetně celé opozice, aby radnice zapracovala opoziční návrhy do dalších jednání.⁸⁰

Rozpočet obce v současné době KSČM neuznává, tohoto mandátů se tedy zdržuje, protože má jinou představu o financování. V oblasti financí by bylo dle KSČM potřeba, aby měla městská část více finančních prostředků od Magistrátu hl. m. Prahy, aby mohla spravovat a zajišťovat služby na území Prahy 6. Magistrát zajišťuje určitou část úklidů a správ budov, KSČM by si přála, aby toto spravovala a zajišťovala Praha 6 a dostávala na to prostředky z podílu daní od Magistrátu hl. m. Prahy.

V problematice zaměřené na vliv místních aktérů, považuje KSČM vliv za vysoký, nicméně jejich iniciativa by mohla být rozvinuta ještě více. Může se např. stát, že vůle občanského sdružení zvrátí původní projekt, jako tak bylo při revitalizace náměstí v Bubenči, jejíž návrh projektu byl občany tak silně kritizován, že nakonec od jejího uskutečnění radnice upustila.

Do dalšího volebního období by si KSČM přálo, aby se dokončily projekty, které klub podporoval, výstavbu dalších zdravotních a sociálních zařízení pro seniory, postavit novou a rekonstruovat současnou starou budovu LDN, podporuje rekonstrukci Polikliniky pod Marjánkou a revizi všech zdravotních zařízení, tak aby zařízení byla ve stejném dosahu pro všechny obyvatele Prahy 6, tzn. bezbariérová zařízení s rehabilitačním

⁷⁹ Rozhovor s PhDr. Helenou Briardovou

⁸⁰ Rozhovor s PhDr. Helenou Briardovou

střediskem, lékárnou apod. KSČM má další návrhy projektů pro výstavbu bytů, které by spravovala obec a které by využívali občané, kteří nedosáhnou na nájemné v soukromých bytech, jelikož nájemné obecního bytu požaduje 110 Kč/m² v průměru, naopak u soukromníků je to v současnosti až třikrát více. Obyvatel, kteří by si rádi zažádali o normální obecní byt s nízkým nájemným, by se našlo více, nicméně vědí, že nemají šanci uspět ve výběrovém řízení. KSČM by dále ráda zvýšila procento při participativním rozpočtování, chce dále pokračovat v komunikaci s občany, dále podporovat otevřenost radnice, brát na vědomí náměty a názory občanů, tak jak to bylo do současnosti.

5.1.3 TOP 09

Strana TOP 09 vznikla v roce 2009. Hned na samém počátku vznikla i na Praze 6.⁸¹ V roce 2012 byl klub TOP 09 na Praze 6 zrušen a tehdejší primátor Tomáš Hudeček byl pověřen, aby založil stranu TOP 09 na Praze 6 znovu. K tomu, aby klub mohl znovu založit, potřeboval dle stanov minimální počet členů a oslovil nynějšího starostu Mgr. Koláře, aby mu v tom pomohl. Půl roku na to, co TOP 09 opět vznikla, stal se Mgr. Kolář předsedou politického klubu, kterým zůstal dodnes. Ke konci roku 2013 se začala tvořit kandidátní listina, bohužel nikomu se nechtělo práci starosty dělat, a Mgr. Kolář jakožto předseda politického klubu byl automaticky posunut na první místo v kandidátní listině a po komunálních volbách v roce 2014 se stal starostou. Předsedou zastupitelského politického klubu je Ing. Jaromír Vaculík, místostarosta pro majetek a finance.

Plány klubu TOP 09 jsou takové, že se pokusí obhájit pozice, kterými disponují dnes. Média poukazují na to, že se TOP 09 dohodla na předvolební koalici s politickým klubem STAN či že Mgr. Koláře nahradí senátor Jiří Růžička. Kandidátní listinu tvoří celostátní kancelář podle interních regulí a vždy nějaký stranický politik dohlíží na průběh celého procesu. Naposledy to byl právník a bývalý poslanec Martin Plíšek. Když se blíží volby, musí se klasicky vyhlásit nominace do primárních voleb, které se uzavírají do konce února, přičemž každý člen strany může nominovat kohokoliv na jakoukoli pozici. Poté

⁸¹ Rozhovor s Ing. Jaromírem Vaculíkem

regionální výbor rozhoduje o tom, jak bude sestavena kandidátní listina. Následně regionální výbor společně s lídrem a volebním manažerem je zodpovědný za předvolební kampaň.

TOP 09 jakožto vítěz komunálních voleb na podzim roku 2014 uzavřelo čtyřkoalici se STANem, KDU – ČSL a Zelenými, nicméně z této koalice vznikl názor, že by nemusela být úplně stabilní a namísto Zelených přibrala koalice hnutí ANO, což je krok, na který není TOP 09 úplně hrdá kvůli podezření, že ANO nedělá politiku, ale byznys. Také zastává ten názor, že lidé z hnutí ANO politice příliš nerozumí, srovnává politiku s obchodem a nedisponují diplomacií a taktem. Naopak politicky nejbližší má TOP 09 ke STANu, k ODS a Zeleným, nicméně u Zelených je podle TOP 09 největší škoda ta, že se do jejich čela dostali extrémisté. Předseda politického klubu TOP 09 uznává i to, že jeho strana je na pokraji zániku, jelikož nebyla a není schopná nabídnout komukoli jakékoli konstruktivní téma a veškerá diskuze a řešení spadá do negativní roviny, což vede k tomu, že voliči se začínají ztrácet v tom, co může voličům strana nabídnout nebo co chce a nechce.

TOP 09 svádí svou vinu na to, že se nepovedla komunikace ohledně Polikliniky pod Marjánkou, naopak dle svého názoru považuje za svůj největší úspěch dořešení kauzy Vítězného náměstí, dále ukončení kauzy s Key Investmentem. V neposlední řadě je hrdá na to, že se dá hovořit se spolky, které už nejsou tak agresivní, jako to bylo na začátku volebního období, že se podařilo zkultivovat dialog mezi radnicí a veřejností.

TOP 09 má pocit, že Magistrát vytěsnil určité ponětí o tom, že existují nějaké městské části. Na magistrátu sedí koalice, která o sobě tvrdí, že to je koalice tří subjektů, nicméně je to koalice pěti subjektů – ANO, ČSSD, STAN, KDU – ČSL a Zelení. Hlavní město dle názoru TOP 09 není partner pro městské části, nefunguje tam slušné chování a ani jakákoli metodika.⁸²

⁸² Rozhovor s Mgr. Ondřejem Kolářem

5.1.4 Starostové a nezávislí

Předsedou zastupitelského politického klubu STANu je Mgr. Ing. Libor Bezděk, neuvolněný radní pro sport a volný čas.

Politická strana STAN začala působit na Praze 6 ke konci roku 2013, v roce 2014 se začala připravovat ke kampani do komunálních voleb. Politický klub STAN se schází zpravidla jednou měsíčně. Shází se nejen členové této strany, ale i příznivci.

STAN je názoru, že rozhodovací mechanismy Prahy 6 jsou vedeny kolektivně, nicméně starosta má o něco větší váhu hlasu než ostatní členové rady a zastupitelstva. V jedné fázi je starosta sice jeden z devíti (radních), ale v postupných etapách jeho politického vývoje se jeho slovo začalo dostávat do popředí. V současnosti by se dalo říci, že ne s moc velkým rozdílem, má skrytý hlas navíc. Pokud se proti něčemu postaví on sám, členové jeho v jeho klubu nehlasují proti. Svoji roli hraje také to, že starosta je ve většině případů předsedající, tzn. diskuzi vede a řídí.

Na grémiu starosty se sejdou radní s tajemníkem a vedoucími odborů, každý přednese své nápady a návrhy, co by se mělo řešit a vzniká z toho v podstatě další výchozí materiál pro návrhy usnesení do rady, popř. do zastupitelstva. Usnesení schválená radními Prahy 6, která potřebují být schválena i zastupiteli, bývají předjednány v rámci politického grémia. Na politickém grémiu bohužel dle mínění strany STAN neprobíhají řádné diskuze o tom, co chce opozice prosadit či čemu chce oponovat a vyjde najevo se svým postojem až na zasedání zastupitelstva. Průběh zastupitelstva probíhá ve zcela novém scénáři, než které by mělo být projednané na politickém grémiu. Občas nastane situace, že informativní body se přeřadí jako body řádné, nicméně účel, který by mělo politické grémium splňovat, ten nesplňuje. Nastává i situace, že zastupitelé chtějí jednat o informativních bodech jako o bodech řádných, nicméně není v silách úředníků vytvořit na místě usnesení tak promyšlené, aby splňovalo požadavky opozice.

V oblasti rozdělování dotací pro sport a volný čas má strana STAN postoj takový, že dotace by měly být rozdělovány transparentně, a tak aby dotace rozdělovala pouze odborná komise pro sport a volnočasové aktivity. Neměli by do toho vstupovat ani radní Bezděk, ani rada ani zastupitelstvo. Komise pro sport a volnočasové aktivity se skládá z 13

členů, kteří jsou odborníky za různé politické strany. Většinou hlasuje pro rozdělení dotací kolem 11 členů, tzn. odbornost, apolitické rozhodování transparentnost jsou na místě.⁸³

5.1.5 KDU-ČSL

Zástupcem politické strany KDU – ČSL je MUDr. Marián Hošek, nehlásující neuvolněný člen rady s hlasem poradním, uvolněný zastupitel a od roku 1990 působil i jako zastupitel hlavního města Prahy. Politická strana KDU – ČSL nemá politický klub, MUDr. Hošek je jedním ze dvou členů, které strana na Praze 6 má. Tato strana je v koalici v tomto volebním období MUDr. Hošek je členem od r. 1995. V Praze 6 působila i před rokem 1989, v období po revoluci byla v zastupitelstvu kromě předcházejícího volebního období. V tomto volebním období jsme součástí koalice a zaměřujeme se na oblasti školství, kultury, sociálních věcí a zdravotnictví. Prostřednictvím dalších členů strany je také součástí většiny výborů a komisí. Dle názoru této strany se systém řízení a rozhodování na Praze 6 blíží nejvíce kolektivnímu vedení, ve kterém se starosta snaží dominovat s respektem ke koaličním partnerům. Vzhledem k velikosti obce se hraje na politiku v mnohem větším rozsahu, než u malých obcí. U otázky voleb je pravidlem KDU - ČSL poučka, že příprava na příští volby začíná ve chvíli, kdy skončily současné volby. To znamená být aktivní po celé volební období a snažit se o kontakt s voliči a veřejností po celé volební období. V roce, kdy se volby konají, se snaží strana vyhodnocovat činnost a plnění programu, hledat a formulovat priority, které se zahrnují do volebního programu. Výbor KDU-ČSL na Praze 6 stanoví programovou komisi, která předloží program a po schválení výborem se s ním uchází o přízeň voličů. Vychází přitom z celostátního a celopražského programu, na kterém se prostřednictvím svých členů podílí. Kandidátní listinu sestavuje výbor městské části tajnou volbou, pořadí tvoří také na základě tajné volby členů výboru a na základě ochoty být angažovaný v zastupitelstvu. Snahou je vybírat lidi se schopností oslovit veřejnost. Významný podíl tvoří ženy, které ovšem často nemají vysoké ambice. Problémem v komunálních volbách je malá ochota osobností angažovat se

⁸³ Rozhovor s Ing. Mgr. Liborem Bezděkem

v komunální politice. V Praze je to také příliš velký vliv celostátní politiky na volební výsledek a nedůvěra v tradiční politické strany. Samozřejmě také financování kampaně, které je z větší části na bedrech členů strany. KDU - ČSL se angažuje v oblasti sociální a zdravotní, kde se jí podařilo prosadit v zastupitelstvu dlouhodobý koncepční materiál, podle kterého se uplatňují tyto oblasti politiky. Podílí se také na zlepšení systému protidrogové prevence a jejím důstojném financování. Účastní se složitého procesu převzetí a rekonstrukce polikliniky Pod Marjánkou, i když tady se nedá mluvit o úspěchu vzhledem k politizaci problému, který byl způsoben již v minulém volebním období.

V rámci koalice se snaží vyvažovat a stmelovat často protichůdné tendence, které mají často spíše charakter osobních vztahů, než ideového směřování. Jako středoprávní strana má KDU - ČSL nejbližší k politice stran TOP 09 a STAN, se kterými si umí představit i volební koalici. Její členové jsou často v úzkém kontaktu se členy spolků, citlivě také vnímají problémy, které vznikají při developerské činnosti nebo necitlivých návrhů řešení dopravy nebo životního prostředí. To rychle přenášejí na zastupitele a snaží se problémy řešit cestou nekonfliktní a ve prospěch místních obyvatel. Do budoucna by chtěla posílit jejich zastoupení jak v zastupitelstvu, tak v orgánech městské části Praha 6 a zapojit zejména nastupující generaci do aktivního působení v politice.⁸⁴

5.1.6 ANO

Předsedou zastupitelského politického klubu hnutí ANO je Ing. Roman Mejstřík, radní za dopravu a životní prostředí.

Největším problémem hnutí ANO byla nezkušenost členů s politikou, nicméně za toho volební období se vše změnilo a hnutí by rádo získalo co největší přízeň od voličů. V následujících volbách v případě zisku více jak 50% hlasů by ráda nominovala starostu ze svých řad, v opačném případě bude podporovat současného starostu.

⁸⁴ Rozhovor s MUDr. Marianem Hoškem

5.1.7 Zelení

Strana zelených vznikla v České republice krátce po listopadu 1989. V Praze 6 kandidovala v letech 1998 a 2002 v rámci koalic, které nebyly úspěšné; v komunálních volbách 2006 poprvé překročila 5% hranici a od té doby je kontinuálně zastoupená v zastupitelstvu. V současné době má 6 zastupitelů a je v opozici. Předsedou zastupitelského klubu Zelených je v současné době Mgr. Petr Piša.

Tím, že jsou Zelení v opozici, se systém rozhodování těžko popisuje do detailů. Z opozičního náhledu konání koalice někdy vyvolává dojem, že hlavní slovo má při rozhodování městská firma SNEO, a. s., formálně podřízená radě městské části.

Kandidátní listinu volí v demokratických volbách členská základna (základní organizace) podle stanov Zelených musí být v každé uzavřené trojici zastoupena přinejmenším jedna osoba opačného pohlaví, to znamená, že ve výsledku musí být na kandidátce min. 33% mužů a min. 33% žen. Roku 2014 si základní organizace rozhodla, že na přední místa kandidátky bude uplatněno tzv. zipové pravidlo, tj. budou se zde střídát kandidáti a kandidátky opačných pohlaví. Další „povinná“ kritéria pro kandidáty Zelených strana neuplatňuje, ve volbách rozhoduje především dosavadní zkušenost členské základny s příslušným kandidátem, jeho odborná specializace a další kompetence. Největším problémem dle Zelených je, že volby do zastupitelstev městských částí probíhají současně s volbami do zastupitelstva hlavního města Prahy. Volič neumí příliš dobře rozlišovat tyto dvě úrovně. Zeleným by přišlo lepší, kdyby volby do „celopražského“ zastupitelstva probíhaly spolu s ostatními krajskými volbami a podle totožných pravidel.

Koalice ve volebním období 2014 – 2018 se dle Zelených tvořila de facto třikrát: 1. pětikoalice TOP 09, ANO, SZ, STAN, KDU-ČSL (2014–2015); 2. koalice TOP 09, ANO, STAN, KDU-ČSL s tichou podporou ČSSD od roku 2015; 3. vyjednávání o koaliční spolupráci (ODS, ANO, SZ, ČSSD) na podzim 2016 v době faktického rozkladu této druhé koalice, toto vyjednávání nakonec nevedlo ke změně koalice. Podrobnou bilanci úspěchů i neúspěchů Zelených v tomto volebním období teprve představíme voličům. Pouze stručně – osobně si cením aspoň částečného otevření radnice směrem k participaci občanů,

zavedení participačního rozpočtu, nákupu nádraží Bubeneč, úpravě veřejných prostranství (Šesták, Hradčanská), vzniku architektonické soutěže na Vítězné náměstí.

Zelení komunikují se všemi ostatními politickými subjekty v zastupitelstvu i s některými stranami, které v zastupitelstvu v současné době zastoupeny nejsou. V principu nevylučujeme spolupráci s žádnou z demokratických stran, závisí především na konkrétních programových otázkách a na principiální shodě ve snaze vytvářet bezkorupční prostředí. Osobní zkušenost Mgr. Piši je v tuto chvíli taková, že rozdíly v politické orientaci (pravolevé spektrum apod.) se na komunální úrovni do značné míry stírají, například největším zastáncem privatizace městských bytů je „levicová“ ČSSD.

Zelení dlouhodobě komunikují a spolupracují se spolky působícími na Praze 6 a informují je o dění na radnici. Participaci obecně podporují a jsou zklamáni z několika jednání, kdy si jednotliví radní museli hledat v internetovém slovníku, co přesně vlastně slovo „participace“ znamená.

Mgr. Piša dlouhodobě pobýval ve Vídni a v několika německých městech a ze srovnání má pocit, že potenciál Prahy k tomu, aby se z ní stalo opravdu přívětivé město, zůstává stále ještě málo využit.

Zelení jsou v současné chvíli v Praze 6 v opozici. Každá strana dokáže svůj program prosazovat lépe z koalice, proto doufají v takový volební výsledek a v takový výsledek povolebního vyjednávání, který jim umožní stát se součástí koalice pro příští volební období.

5.1.8 ČSSD

Nejstarší česká středová politická strana vznikla před 140 lety, tedy v roce 1878 právě v Praze 6 U Kaštanu. V Praze 6 byla obnovena v prosinci 1989. V koalici byla naposledy ve volebním období 2010-2014. V současnosti je v opozici. Předsedou zastupitelského politického klubu je Ing. René Pekárek, CSc.

V období, kdy byla ČSSD v koalici, se prosadila o několik klíčových projektů. Rozšířila kapacity škola a školek a rozšířila objekty. Začala s chodníkovým programem a měla na starosti strategické stavby jako prodloužení tramvají a výstavbu metra, klíčové

rekonstrukce ulic Svatovítská, Střešovická a M. Horákové. Prosadila se i o dostavbu tunelu Blanka. V oblasti sociálních věcí pomohla postavit Dům pečovatelské služby Šlejnická a Domov pro seniory na Dračkách.

Předvolební kampaň do komunálních voleb v říjnu 2018 se chystá. V minulém volebním období probíhala kampaň komplexně v novinách, denících, časopisech, na billboardech, internetu, ale především osobně s jednotlivými občany.

Spolupráci do dalších volebních období si ČSSD dokáže představit s takovými politickými subjekty, které mají podobné názory a kteří budou ochotni dále rozvíjet Prahu 6. Charakterizuje politickou scénu Prahy 6 tak, že se v posledním volebním období nedokázaly naplno využít investiční prostředky, které má Praha 6 k dispozici. Nedošlo k rozšíření mateřských škol a nepostavila se žádná nová stavba. Naopak podařilo se zachovat tramvajové linky do oblastí Břevnova, Petřín a Vokovic, zajistilo se rozšíření autobusové dopravy a pokračuje příprava tramvají na Dědinu a do Suchdola. Dále byla provedena výstavba stromů v Patočkově ulici. V roce 2017 začala příprava rozšíření kapacit mateřských škol.

Dle ČSSD by bylo třeba zapojit společnost do rozvoje obce a do přípravy metropolitního plánu.

6 Závěr

Cílem práce bylo charakterizovat hlavní socioekonomické ukazatele městské části a vyhodnotit jejich vliv na vývoj a fungování místní samosprávy. Dále identifikovat aktéry politického procesu v obci, analyzovat jejich vzájemné vztahy a definovat charakter rozhodovacího procesu místní samosprávy v oblasti rozvoje obce. V rámci práce byly položeny výzkumné otázky, zda jsou místní mechanismy organizovány na principech tzv. kolektivního vedení a zda mají místní politické mechanismy blízko k politickým mechanismům celostátní úrovně rozhodování.

Městská část Praha 6 je jednou z největších městských částí v hlavním městě Praze. V socioekonomické oblasti je velmi rozvinutá, dalo by se říci jedna z nejrozvinutějších městských částí v Praze. Rozpočet Prahy 6 byl v posledním volebním období ve většině schodkový, s tím že schodek byl pokryt z rezerv vytvořených z předchozích volebních období, zejména privatizací bytových fondů. Dopravní dostupnost zažila v posledních několika letech veliký rozvoj. Podařilo se dostavit tunel Blanka, zrekonstruovat ulice Svatovítská a Střešovická, prodloužit dráhu metra A, a opravit tramvajové linky do oblasti Břevnova a Petřín. Byla rozšířena i autobusová doprava. Občanská vybavenost je v městské části též na vysoké úrovni. Praha 6 nabízí řadu kulturních a sportovních vyžití, v roce 2017 začala opět intenzivní příprava na rozšiřování kapacit mateřských škol. Je považována za nejzelenější městskou část v Praze. Řadu věcí, např. správu komunikací by raději řešila nezávisle na Magistrátu hl. m. Prahy. Přidělení kompetencí by ale vyžadovaly i přidělení finančních prostředků.

Komunální politika Prahy 6 je charakteristická velkým kolektivním vedením. Na základě koaliční smlouvy disponuje místní municipalita sedmi uvolněnými radními (z celkového počtu devíti radních) a dvěma uvolněnými zastupiteli. Rozhodovací mechanismy fungují na principu systému kolektivního vedení. Názor starosty má mírný vliv na ostatní členy rady. Tím, že starosta předsedá většině zasedání, jeho slovo má logicky o něco větší váhu, nicméně jednotlivá usnesení jsou schvalována kolektivním orgánem, v tomto případě radou, v případě zastupitelstva zejména koalicí. Svoji roli hrají i politické strany, které v Praze 6 vystupují jako politické bloky, které mají poměrně vysoký

počet členů, zavedenou vnitřní strukturu, zpravidla jednou měsíčně pořádají schůze, mají předsedy svých politických a zastupitelských klubů. Před každým zasedáním zastupitelstva se konají politická grémia, v jejichž průběhu se probírají záležitosti týkající se bodů projednávání. Koaliční vedení tak má možnost vytvořit si představu o názorech a postojích ostatních politických subjektů. Z pozice opozice je úloha prosazování politiky obtížnější, nicméně na zasedání zastupitelstva mohou kluby hovořit déle a představit tak svůj postoj a ideologii veřejnosti. Mnoho záležitostí rozhoduje samotná koalice, která svoji většinovou převahou přehlasuje opoziční představitele. Vztahy mezi jednotlivými politickými subjekty jsou neutrální. S blížícími komunálními volbami, které se budou konat v říjnu 2018, jsou vztahy napjatější, nicméně pouze v politické rovině. Řeč je zejména o vztahu mezi koaličními a opozičními představiteli.

Praha 6 je charakteristická svoji nejlepší volební účastí v Praze a voliči v ní jsou převážně pravicového přesvědčení, což mohou dokázat výsledky voleb od roku 1990. Přesto i zde pravice prochází vývojem a změnami. Po tzv. sametové revoluci a epizodě Občanského fóra a Občanského hnutí se v roce 1991 také v Praze 6 ustavuje Občanská demokratická strana na dlouhá léta a během nich se vyprofiluje několik výrazných osobností, které občané znají, např. Ing. Jan Zahradil či MUDr. Pavel Bém. Vážné vnitřní rozpory, zejména velké korupční kauzy v roce 2014 zapříčinily to, že ODS zažila pokles svých příznivců. Voliči však zůstali pravicoví a nově vzniklá pravicová strana TOP 09 v čele s Karlem Schwarzenbergem získala u voličů důvěru. Ta sdílela své politické ideologie nejbliže s KDU – ČSL, hnutím ANO a se STANem, se kterými tvoří současnou koalici.

7 Seznam použitých zdrojů

Knihy

BÄCK, Henry., Hubert. HEINELT a Annick. MAGNIER. *The European mayor: political leaders in the changing context of local democracy*. Wiesbaden: VS Verlag für Sozialwissenschaften, 2006. ISBN 9783531145747.

BALÍK, Stanislav. *Komunální politika: obce, aktéři a cíle místní politiky*. Praha: Grada, 2009. Politologie (Grada). ISBN 978-80-247-2908-4.

BRONCOVÁ, Dagmar, ed. *Kniha o Praze 6*. 3., upr. a rozš. vyd. Praha: MILPO, 2004. ISBN 80-86098-35-4.

CABADA, Ladislav. *Koalice a koaliční vztahy České republiky v evropském kontextu*. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2006. ISBN 80-7380-004-7.

ČAPKA, František a Jitka LUNEROVÁ. *1948: Vítězný únor: cesta k převratu*. Brno: CPress, 2012. Zlomové okamžiky. ISBN 978-80-264-0089-9.

ČMEJREK, Jaroslav, Václav BUBENÍČEK a Jan ČOPÍK. *Demokracie v lokálním politickém prostoru: [specifika politického života v obcích ČR]*. Praha: Grada, 2010. Politologie (Grada). ISBN 978-80-247-3061-5.

FILIP, Jan, Jan SVATONĚ a Josef ZIMEK. *Základy státovědy*. 3. opr. a zkrác. vyd. Brno: Masarykova univerzita, 2002. ISBN 80-210-3023-2.

GRINC, Jaroslav. *Právo pro politology*. Praha: Grada, 2010. Politologie (Grada). ISBN 978-80-247-2921-3.

GROSPÍČ, Jiří, Tomáš LOUDA a Lenka VOSTRÁ, ed. *Územní samospráva v České republice a Evropě: sborník příspěvků z mezinárodní konference "Územní samospráva v České republice a v Evropě - její problémy a perspektivy v XXI. století" : Třešť, 21.-*

22.11.2006. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2007. ISBN 978-80-7380-028-4.

HORÁK, Martin. *Úspěch i zklamání: demokracie a veřejná politika v Praze 1990-2000*. Praha: Karolinum, 2014. Politeia (Karolinum). ISBN 9788024623306.

JÜPTNER, Petr. Komunální koalice a politické modely. *Politologická revue*. 2004, roč. 10, č. 2, s. 81-101. ISSN 1211-0353.

KADEČKA, Stanislav. *Právo obcí a krajů v České republice*. Praha: C.H. Beck, 2003. Právní instituty. ISBN 8071797944.

KLAUS, Václav, DEJMEK, Jindřich a Marek LOUŽEK, ed. *Únor 1948: šedesát let poté : sborník textů*. Praha: CEP - Centrum pro ekonomiku a politiku, 2008. Ekonomika, právo, politika. ISBN 978-80-86547-01-5.

KOUDELKA, Zdeněk. *Samospráva*. Praha: Linde, 2007. ISBN 978-80-7201-665-5.

MOURITZEN, Poul Erik. a James H. SVARA. *Leadership at the apex: politicians and administrators in Western local governments*. Pittsburgh: University of Pittsburgh Press, c2002. ISBN 978-0822957850.

ŘÍCHOVÁ, Blanka. *Úvod do současné politologie: [srovnávací analýza demokratických politických systémů]*. Praha: Portál, 2002. ISBN 80-7178-628-4.

TITTELBACHOVÁ, Šárka. *Turismus a veřejná správa: průniky, dysfunkce, problémy, šance: státní politika turismu České republiky: systémový přístup k řešení problémů*. Praha: Grada, 2011. ISBN 978-80-247-3842-0.

TUHÁČEK, Miloš a Jitka JELÍNKOVÁ. *Právo životního prostředí: praktický průvodce*. Praha: Grada, 2015. ISBN 8024754649.

Elektronické zdroje

ANO, BUDE LÍP. *Anobudelip.cz: Ted' nebo nikdy* [online]. Praha 4: Copyright ©, 2017 [cit. 2018-03-19]. Dostupné z: <https://www.anobudelip.cz/cs/volby/program/>.

IUIRIDCTUM. *Iuridictum: Statutární město* [online]. Fedora, 2014 [cit. 2018-03-28]. Dostupné z: https://iuridictum.pecina.cz/w/Statut%C3%A1rn%C3%AD_m%C4%9Bsto.

KDU-ČSL. *Kdu.cz* [online]. Praha 2: copyright ©, 2015 [cit. 2018-01-28]. Dostupné z: <https://kdu.cz/domu>.

KOALIČNÍ SMLOUVA. *Praha6.cz* [online]. © ÚMČ Praha 6, 2018 [cit. 2018-03-05]. Dostupné z: https://www.praha6.cz/system/file.php?File=f889_530.pdf&crc=5a46ab83d89056968d3a14a7264ff2dc.

KOMUNISTICKÁ STRANA ČECH A MORAVY. *Kscm.cz* [online]. © KSČM, 2018 [cit. 2018-01-10]. Dostupné z: <https://www.kscm.cz/cs>.

MĚSTSKÁ ČÁST PRAHA 6. *Praha6.cz* [online]. © ÚMČ Praha 6, 2018 [cit. 2018-01-07]. Dostupné z: <http://www.praha6.cz/>.

MINISTERSTVO VNITRA ČESKÉ REPUBLIKY. *Mvcr.cz: Občanské aktivity* [online]. © Ministerstvo vnitra České republiky, 2018 [cit. 2018-01-17]. Dostupné z: <http://www.mvcr.cz/clanek/obcanske-aktivity-118893.aspx?q=Y2hudW09Ng%3D%3D>.

OBČANSKÁ DEMOKRATICKÁ STRANA. *ODS/onas.cz* [online]. Copyright ©, 2018 [cit. 2018-02-10]. Dostupné z: <https://www.ods.cz/o-nas>.

OBČANSKÁ PARTICIPACE. *Suburbanizace.cz* [online]. [cit. 2018-01-20]. Dostupné z: http://www.suburbanizace.cz/slovnicek/obcan_participace.htm.

OBLASTNÍ SDRUŽENÍ PRAHA 6. *Ods.cz* [online]. Copyright ©, 2018 [cit. 2018-03-20]. Dostupné z: <https://www.ods.cz/os.praha6/mistni-sdruzeni>.

OBYVATELSTVO PODLE MĚSTSKÝCH ČÁSTÍ 1991–2015. *Csas.cz* [online]. 2018 [cit. 2018-01-17]. Dostupné z: https://www.czso.cz/csu/xa/mesta_a_obce.

PARTNERSKÁ MĚSTA. *Praha6.cz* [online]. © ÚMČ Praha 6, 2018 [cit. 2018-03-05]. Dostupné z: http://www.praha6.cz/partnerska_mesta.

PIRÁTSKÁ STRANA. *Pirati.cz* [online]. © Piráti, 2016 [cit. 2018-01-15]. Dostupné z: <https://www.pirati.cz/>.

POMĚRNÝ VOLEBNÍ SYSTÉM. *Iuriductum.pecina.cz* [online]. 2009 [cit. 2018-01-17]. Dostupné z: https://iuriductum.pecina.cz/w/Pom%C4%9Brn%C3%BD_volebn%C3%AD_syst%C3%A9m.

PORTÁL NA PODPORU ROZVOJE OBCÍ ČR. *Rozvoj obcí: Samospráva* [online]. Ohrazenice: Asociace regionalistů, 2018 [cit. 2018-02-20]. Dostupné z: <https://www.rozvojobci.cz/news/samosprava/>.

PROGRAMOVÉ PROHLÁŠENÍ RADY MĚSTSKÉ ČÁSTI PRAHA 6 2014 – 2018. *Praha6.cz* [online]. © ÚMČ Praha 6, 2018 [cit. 2018-03-01]. Dostupné z: https://www.praha6.cz/system/file.php?File=f74_2310.pdf&crc=e475507726d5a7f410730e1a3d9c4b78.

SPOLKY A PARTICIPACE. *Http://praha6.org* [online]. Praha 6, 2018 [cit. 2018-02-20]. Dostupné z: <http://praha6.org/>.

SZTWIERTNIA, Radomír. Občanská participace a lokální demokracie. *Sblížení politikou - výchova k aktivnímu občanství a lokální demokracii* [online]. Olomouc, 2013 [cit. 2015-11-26]. Dostupné z: <http://www.sblizenipolitikou.cz/odborne-analyzy>.

TOTALITA. *Totalita: Komunistická strana Československa* [online]. Copyright ©, 2018 [cit. 2018-01-11]. Dostupné z: http://www.totalita.cz/vysvetlivky/s_ksc.php.

ZASTUPITELSTVO MČ. *Praha6.cz* [online]. © ÚMČ Praha 6, 2018 [cit. 2018-03-05]. Dostupné z: <http://www.praha6.cz/zastupitele?vo=0610>.

Zákony

Zákon č. 128/2000 Sb., o obcích (obecních zřízeních). In: Praha, 2000, číslo 128. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2000-128>.

Zákon č. 131/2000 Sb.: o hlavním městě Praze In: *Sbírka zákonů*. ISSN 1211-1244.

Ústní a písemná sdělení

BEZDĚK, Libor Ing. Mgr. – neuvolněný radní a předseda zastupitelského politického klubu Starostové a nezávislí (rozhovor konaný v únoru 2018 na ÚMČ Praha 6)

BRIARDOVÁ, Helena PhDr. – předseda zastupitelského politického klubu KSČM a zastupitelka MČ Praha 6 (rozhovor konaný v lednu 2018 na ÚMČ Praha 6)

DUFKOVÁ, Ivana – vedoucí oddělení volených orgánů ÚMČ Praha 6 (rozhovory konané v průběhu celého vypracovávání práce)

HRUBEŠ, Jan PhDr. – referent kultury a bývalý vedoucí Kanceláře městské částí ÚMČ Praha 6 (rozhovor konaný v březnu 2018 na ÚMČ Praha 6)

CHUPÁČOVÁ, Naděžda – asistentka tajemníka ÚMČ Praha 6 (rozhovory konané v průběhu celého vypracovávání práce)

KOLÁŘ, Ondřej Mgr. – starosta MČ Praha 6 a předseda politického klubu TOP 09 (rozhovor konaný v únoru 2018 na ÚMČ Praha 6)

LÁLA, Jiří Ing. – zastupitel MČ Praha 6 a předseda zastupitelského politického klubu ODS (písemná konverzace v únoru 2018)

MEJSTŘÍK, Roman – radní MČ Praha 6 a předseda zastupitelského politického klubu ANO (rozhovor konaný v lednu 2018 na ÚMČ Praha 6)

PEKÁREK, René Ing. CSc. – uvolněný zastupitel s poradním hlasem a předseda Kontrolního výboru MČ Praha 6 (rozhovor konaný v březnu 2018 na ÚMČ Praha 6)

PÍŠA, Petr Mgr. – zastupitel MČ Praha 6 a předseda zastupitelského politického klubu Zelení (písemná konverzace konaná v únoru 2018)

PODRHORSKÁ, Květa – pamětnice komunistického režimu nar. 1928 (rozhovor konaný v prosinci 2017)

STÁREK, Jakub Mgr. - předseda politického klubu ODS (rozhovor konaný v únoru 2018 na ÚMČ Praha 6)

ŠIMSA, Petr Ing. – interní auditor ÚMČ Praha 6 (rozhovor konaný v listopadu 2017 na ÚMČ Praha 6)

VACULÍK, Jaromír Ing. – místostarosta městské části Praha 6 a předseda zastupitelského politického klubu TOP 09 (rozhovor konaný v únoru 2018 na ÚMČ Praha 6)

Přílohy

Příloha č. 1 - Seznam otázek

- 1) Prosím, mohl/a byste představit sebe a politický klub, ve kterém jste předsedou/předsedkyní? Kdy strana vznikla, kdy se dostala na politickou scénu na Praze 6 a v jaké je nyní pozici v politickém dění městské části Prahy 6?
- 2) Jaký systém rozhodování platí na Praze 6? (systém silného starosty, systém vůdce výboru, systém kolektivního vedení či systém manažerského výboru)
- 3) Jaký je faktický vliv místních aktérů v oblasti navrhování a prosazování investičních záměrů municipalit a to ještě předtím, než je příslušná agenda projednána na veřejné schůzi zastupitelstva?
- 4) Schází se členové zastupitelstva před veřejným zasedáním na pracovních poradách? Jak zde funguje politické grémium? Schází se všichni členové nebo pouze politické kluby či zastupitelé zvolení za určitou volební stranu? Jsou vnitřní rozhodovací mechanismy závislé na velikosti obce?
- 5) Můžete prosím charakterizovat podle Vás rozhodovací proces místní samosprávy v oblasti rozvoje obce?
- 6) Jak probíhá schvalování rozpočtu obce?
- 7) Jak probíhá rozdělování a schvalování dotací v městské části?
- 8) Jak se Vaše strana připravuje až nyní či v minulém volebním období na předvolební kampaň v komunálních volbách?
- 9) Jak probíhá formování kandidátních listin? Podle čeho se tvoří pořadí kandidátů na kandidátních listinách?

- 10) Jaké jsou největší potíže s komunálními volbami?
- 11) Jak se tvořila koalice na Praze 6 ve volebním období 2014-2018?
- 12) Jaké jsou podle Vás největší úspěchy, které Vaše strana prosadila v tomto volebním období?
- 13) Jaké máte podle Vás vztahy s ostatními politickými subjekty na Praze 6? S kterými subjekty máte nejlepší vztahy a dovedete si představit i budoucí spolupráci a proč a s kterými se naopak politicky neshodnete?
- 14) Jaké vztahy má Vaše strana se zájmovými skupinami na Praze 6?
- 15) Nyní jste v koalici/opozici, jaké plány máte do dalšího volebního období?

Seznam tabulek

Tabulka č. 1 – Struktura cizinců v Praze 6

Tabulka č. 2 – Bilance příjmů a výdajů MČ Praha 6 za období 2015 – 2018 (volební období 2014 – 2018)

Tabulka č. 3 – Koalice městské části Prahy 6 od r. 1990 do r. 2006

Tabulka č. 4 – Výsledky komunálních voleb v roce 2006 na území Prahy 6

Tabulka č. 5 – Výsledky komunálních voleb v roce 2010 na území Prahy 6

Tabulka č. 6 – Výsledky komunálních voleb v roce 2010 na území Prahy 6